

Bo židar Jakac: JAJCE

29. november 1943 - rojstni dan nove Jugoslavije

V mestecu Jajcu v srcu Bosne so pred sedemintridesetimi leti razglasili rojstvo nove, demokratične Jugoslavije.

29. november 1943 je tisti najsvetlejši datum v zgodovini jugoslovanskih narodov, ko so na majhni oazi svobode sredi zaslužnjene Evrope izvolili izmed najboljših sinov domovine svojo prvo narodno vlado.

29. november 1943 je datum, zapisan pod petimi združenimi plameni v grbu narodov Jugoslavije. To je zgodovinski dan, ko so vsi ti narodi sprejeli trdno odločitev o korenitih političnih, družbenoekonomskih in moralnih spremembah iz buržuazne monarhije v demokratično republiko. To drugo zasedanje antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije (AVNOJ) pa je gradilo ne le na dejstvih, kot sta kapitulacija Italije in okrepitev partizanske vojske v pravo armado, ampak tudi na sklepih prvega zasedanja AVNOJ 26. novembra 1942 v Bihaču. Že prvo zasedanje si je namreč postavilo za cilj narodno osvoboditev in hkrati z njo socialno preobrazbo države na novih socialističnih temeljih. Takrat je obseg osvobojenega ozemlja in razmah narodno-osvobodilnih odborov že zahteval enotno politično predstavništvo za vso državo.

To je postal AVNOJ. Medtem ko se prvega zasedanja zaradi sovražnikove ofenzive niso mogli udeležiti poslanci iz Slovenije in Makedonije, pa so bili na drugem zasedanju AVNOJ, našega prvega, socialističnega parlamenta, zastopani vsi jugoslovanski narodi.

Takrat so tudi na predlog slovenske delegacije podelili vrhovnemu komandantu tovarišu Titu naslov maršala. 29. november je pomemben tudi po tem, da je 29. novembra 1945 leta, torej natanko dve leti po zgodovinskem prvem zasedanju AVNOJ, ustavodajna skupščina s posebno deklaracijo proglasila Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Oba datuma, 29. november 1943 in 1945, sta za nadaljnji razvoj jugoslovanske družbe odločilnega pomena. Zahteve po odpravi gospodarske, politične in kulturne zaostalosti in nenakosti so bile pravzaprav zahteve po odločni spremembi družbenih odnosov. Neposredno v zvezi s tem je nastajanje, razvoj in uveljavitev družbenega samoupravljanja kot temeljne oblike naše socialistične demokracije.

Prav v tem smislu je 29. november praznik nove vsebine v našem življenju in vsako leto nov mejnik vsestranskega razvoja naše socialistične dežele.

**Za 29. november –
DAN REPUBLIKE,
pristrčne čestitke vsem
delovnim ljudem!**

TOZD TKANINA Novo mesto

V naši največji temeljni organizaciji je bilo v tem obdobju povprečno zaposlenih 884 delavcev, kar pomeni, da je bilo zaposlenih 7 delavcev več kot lani v enakem obdobju, da pa plan delovne sile ni bil izpolnjen, saj je dejansko število zaposlenih za 48 delavcev manjše od plana.

Proizvodnja je v prvih mesecih letošnjega leta dajala planske količine manjše, tako da je bilo potrebno v septembru sklicati izredno sejo delavskega sveta, kjer so bili sprejeti konkretni sklepi za povečanje proizvodnje, predvsem za končno fazo proizvodnje – šivalnico. Proizvodni plani so bili doseženi z naslednjimi indeksi:

predilnica Novo mesto 103 %
priprava 103 %
tkalnica 100 %
pletalnica 100 %
apretura 96 %

Produktivnost je bila v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta višja le v predilnici, medtem ko je v ostalih

delovnih enotah padla. Zaradi bolniških izostankov je bilo v tozd Tkanina izgubljenih 182.452 delovnih ur ali 12,2 % glede na celotni fond delovnega časa. Res pa je, da so se bolniški izostanki zmanjšali za 8 %.

V tem obdobju je TO Tkanina prodala 2.633 976,70 metrov tkanin in pletenin, kar je v primerjavi z lanskim letom za 47.074 metrov manj, v primerjavi s planom pa za 15.453 metrov več kot je bilo planirano.

Od skupnih metrov je bilo na domači trg prodano 2.173.509 metrov in 460.467 metrov v izvoz. V primerjavi z lanskim enakim obdobjem se je izvoz močno povečal, kar pa je tudi nujno v sedanji bitki za devize, saj brez ustvarjenih deviz ne bi mogli uvažati surovin, ki so nujno potrebne za nemoteno proizvodnjo.

Fiksni stroški, ki so bili planirani v višini 154.617.774 din, so bili izvršeni v višini

147.389.104 din ali z 95,3 %. Ugotavljamo lahko, da so za sedaj še v okviru plana, da pa vse zadnje podražitve še niso prišle do izraza in se bodo pokazale v zadnjem kvartalu poslovanja.

Osebnih dohodkov, ki so po naših merilih odvisni tako od proizvodnje, kvalitete in uspešnosti prodaje, so bili v povprečju sledeči:

	φ I-IX 79
predilnica	5 137
priprava	4 496
tkalnica	5 121
apretura	4 579
pletalnica	5 252
IVS	6 538
SS Tkanina	7 495

skupaj Tkanina 5 003 din

Na koncu pa dodajmo še nekaj vizualnih podatkov iz periodičnega obračuna za ob-

dobje I-IX 1980 v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta.

V primerjavi z lanskim enakim obdobjem se je celotni prihodek TO Tkanina povečal za 19 %, dohodek za 26 % in čisti dohodek za 27 %. To so pokazatelji, ki računsko prikazujejo ugodne rezultate poslovanja v letošnjem devetmesečju, ki pa skrivajo v sebi tudi velike težave v proizvodnji, v nabavi

I-IX 80	INDEKS 80/79
6 538	127
5 876	131
6 539	128
5 974	130
6 856	131
8 290	127
8 064	108

6 437 din 129

surovin, v izpolnjevanju rokov in kvalitete z njimi se bo treba še spopasti.

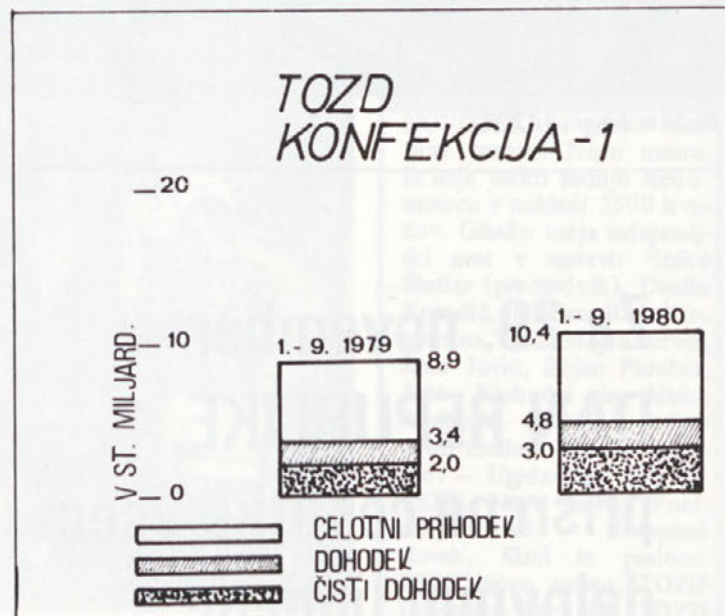
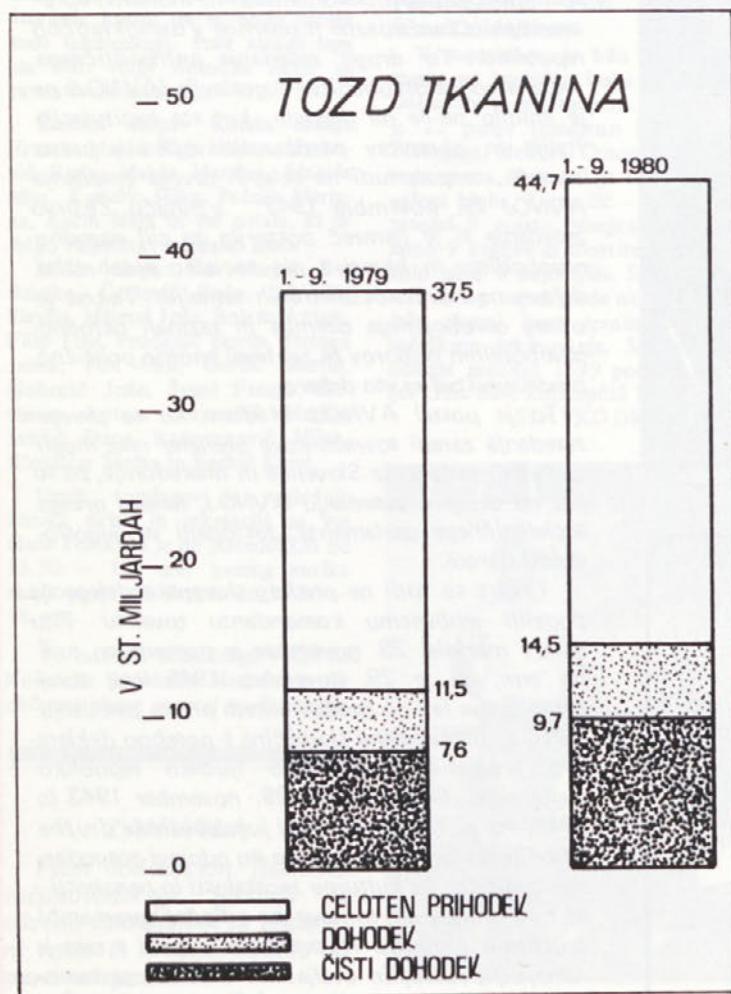
TOZD KONFEKCIJA Novo mesto

Povprečno število zaposlenih je bilo v novomeški konfekciji 239, kar je za 6 ljudi manj, kot je bilo planirano. V primerjavi z lanskim enakim obdobjem pa je število delavcev nespremenjeno.

Proizvodnja je svoj plan, izražen v minutah, izpolnila z indeksom 102. Proizvodnja, izražena v komadih, pa plana ni dosegla, saj je manjša za 8795 komadov. Vzrok za neizpolnjevanje komadnega plana je prav gotovo v raznovrstnem in težkem proizvodnem programu,

saj v novomeški konfekciji v prvi vrsti izdelujejo razne jopiče, bunde, komplete in otroške programe. V tesni zvezi s takim proizvodnim programom je zato tudi produktivnost, izražena z izdelanimi komadi v eni učinkoviti uri, ki je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta padla za 11 %. Da bi izpolnjevali dobavne roke in pravočasno izdelali nove kolekcije, so povečali tudi število nadur. Tako je bilo v tem devetmesečju opravljenih 2343 nadur.

(Nadaljevanje na 3. str.)

(Nadaljevanje z 2. str.)

dur več kot lani v enakem obdobju.

Novomeška konfekcija je v tem obdobju prodala 344.321 kom. konfekcijskih izdelkov, kar je za 13 % več kot lani v enakem obdobju. Od skupne količine je bilo na domače tržišče prodanih 294.990 komandov ali 85 % celotne proizvodnje in v izvoz 49.331 komadov ali 15 % celotne proizvodnje. Izvoz se je v primerjavi z lanskim letom povečal za dvakrat.

Poprečni neto osebni dohodek na zaposlenega je znašal za

devetmesečje 5720 dinarjev in se je glede na lansko leto povečal za 32 %; kljub temu so poprečni neto osebni dohodki med najnižjimi v novomeški občini.

Fiksni stroški so bili doseženi v višini 31.243.266 din, kar pomeni 96,6 % planirane višine.

Glede na uspešno prodajo in gibanje stroškov v planirani višini je tudi finančni rezultat za TO konfekcijo Novo mesto ugoden v primerjavi z lanskim letom, kakor tudi v primerjavi s planom.

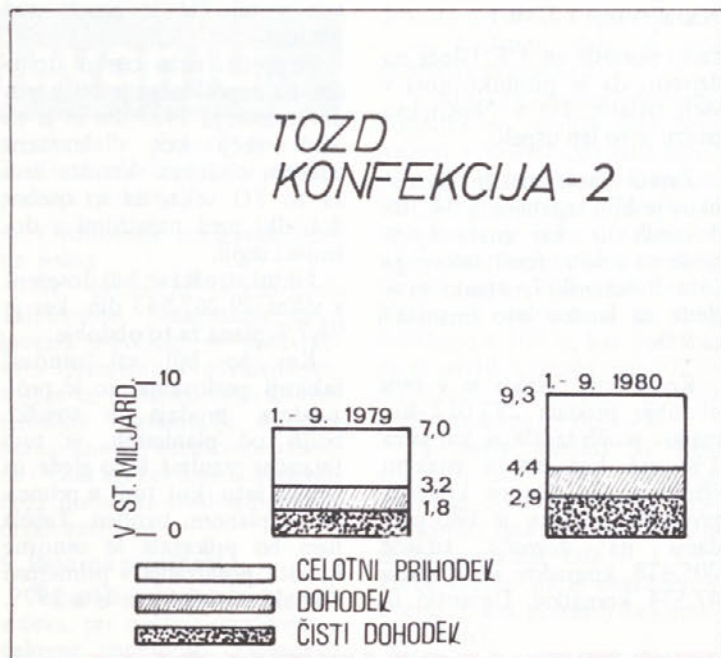
Grobo primerjavo osnovnih kazalcev poslovanja prikazuje še skica.

TOZD KONFEKCIJA Vinica

Tudi v tej temeljni organizaciji plan delovne sile ni bil izpolnjen. Poprečno število zaposlenih je bilo 235 in je za 5 delavcev manjše od planiranega,

vedar za 8 delavcev večje od lanskega poprečja.

Devetmesečni proizvodni plani je bil presežen s 4 % in to izražen v minutah in komadih.

V tem obdobju so izdelali 250.046 komadov konfekcijskih izdelkov, kar je za 10.716 komadov več od plana in 17.989 komadov več glede na

lansko enako obdobje. Ob skoraj enakem številu nadur kot v lanskem obdobju je tudi produktivnost v tej temeljni organizaciji.

(Na daljevanje na 4. str.)

Nepretrganost Titovega dela in naša revolucija

Štirideset let po peti državni konferenci Komunistične partije Jugoslavije: neprekinjen čas ključnih bojov revolucionarnih sil za nastajanje novega, bolj človeškega in svobodnega sveta

Oktober 1940 je bila v Dubravi, predmestju Zagreba, v popolni tajnosti peta državna konferenca KPJ; glede na obsežnost priprav, število in sestav delegatov iz vseh pokrajin Jugoslavije je imela pomen partijskega kongresa. Vodil jo je tovariš Tito, ki je konferenco sklenil s preroškimi besedami: da bo prihodnja konferenca že v državi, prosti socialnega in nacionalnega pritiska. Tako se je tudi zgodilo.

Peta državna konferenca KPJ je pokazala organizacijsko moč, idejnopolitično zrelost in trdnost partije. Na njej so določili in sprejeli pot, ki je pomagala jugoslovanskim komunistom, da so spoznali svojo zgodovinsko odgovornost v usodnih dogodkih, ki so takrat trkali na naša vrata. To je bilo Titovo delo — brez njega in brez uresničenih sklepov — državne konference KPJ bi danes ne bilo naše nove skupnosti. Takrat in pozneje, ko je ilegalno predvojno delo partije postalo očitno vsem našim

ljudej ter celotnemu svobodoljubnemu naprednemu svetu, se je potrdilo, da je bila komunistična partija Jugoslavije edina organizirana politična sila, ki je dojela usodni pomen zgodovinskega trenutka in vso jalo vost protiljudske politike nekdanje države. Imela je toliko poguma in moči, da je ljudstvu jasno in odkrito povedala vso resnico o globoki družbeni krizi. Pokazala je na nevarnosti, ki so grozile državi in pogumno predstavila svoj program, ki je odpiral poti k rešitvam v skladu z resničnimi koristmi ljudstva in države.

Sklepi konference so zato pomenili hkrati tudi dolgoročni akcijski program KPJ. V partiji se je z delom 5. konference razvil nov duh: samostojnost, pogumnost in samokritičnost pri presoji položaja in sprejemanja ciljev ter metod politične akcije. Zdaj, ko gledamo na te usodne dogodke z rahle štiridesetletne časovne odmaknjenosti, lahko v celoti dojamemo, kaj je to ilegalno srečanje

vodstva revolucionarne delavske partije leta 1940 pomenilo. Konferenca je pokazala, da je KPJ premagala svoje notranje slabosti in zagotovila trdno idejnopolitično enotnost. Kot pomembna politična sila je edina mogla, hotela in znala popeljati delavski razred ter naše narode v boj za socialno in narodnostno svobodo. Njenih 12.000 članov je v začetku julija 1941 „jurišalo v nebo“. Oni in vsi, ki so po njihovem svetlem zgledu šli v revolucionarni boj, so rešili čast domovine, priborili svobodo ljudstvu in ustvarili temelje za celotno vizijo socializma kot svetovnega procesa.

Danes ima ZKJ pribl. 1.900.000 članov. Nikoli v zgodovini naše partije njene zmogljivosti niso bile večje kot so zdaj. Za uresničitev odgovornih stabilizacijskih nalog se mora ZKJ predvsem usmeriti tudi sama k sebi. Ko poziva vse socialistične sile v državi k ureditvi številnih odprtih vprašanj naše stvarnosti, ZKJ hkrati dosledno nadaljuje revolucionarni boj delavskega razreda za spremembe njegovega gospodarskega in družbenega položaja.

Titova misel in delo sta bila dosledno razredno opredeljena. Kot komunist—revolucionar je

navdihoval in vodil ves naš družbeni razvoj. Njegovo delo živi in mora živeti, da bi, kot je dejal o pomenu 5. državne konference KPJ Stevan Doronjski, lahko na svoj lastni, revolucionarni način živela naša družba in naša zveza komunistov.

Tretji kongres samoupravljalcev bo junija 1981 v Beogradu

Predsednik odbora za pripravo tretjega kongresa jugoslovanskih samoupravljalcev Miha Špiljak je na prvi ustanovni seji koordinacijskega odbora pojasnil okvirne smernice za pripravo tretjega kongresa samoupravljalcev naše države. Dejaj je:

„Priprave in potek tretjega kongresa samoupravljalcev ter iskanje odgovorov na številna odprta vprašanja iz tekoče in razvojne politike so hkrati tudi najboljši prispevek delavskega razreda in delavnih ljudi k bodočim kongresom zveze komunistov in zveze sindikatov“.

DOPISUJTE
V GLASILU
NOVOTEKS

(Nadaljevanje s 3. str.)

zaciji porastla za 3 %. Glede na dejstvo, da je produktivnost v vseh ostalih TO v Novoteksu padla, je to lep uspeh.

Zaradi bolezenskih izostankov je bilo izgubljenih 34.308 delovnih ur, kar znaša 8,8 % glede na celotni fond delovnega časa. Bolezenski izostanki so se glede na lansko leto zmanjšali za 9 %.

Konfekcija Vinica je v tem obdobju prodala 253.012 komadov svojih izdelkov, kar je za 1 % več kot lani v enakem obdobju. Od skupne količine prodanih izdelkov je bilo prodano na domače tržišče 205.478 komadov in v izvoz 47.534 komadov. Dejanski iz-

voz v tej TO je precej pod planom.

Po prečni neto osebni dohodek na zaposlenega je bil v tem devetmesečju 5433 din in je za 30 % večji kot v lanskem enakem obdobju. Vendar tudi za to TO velja, da so osebni dohodki med najnižjimi v dolenski regiji.

Fiksni stroški so bili doseženi v višini 29.267.843 din, kar je 94,7 % plana za to obdobje.

Ker so bili vsi osnovni faktorji poslovanja, to je proizvodnja, prodaja in stroški, boljši od planiranih, je tudi finančni rezultat tako glede na lansko leto, kot tudi v primerjavi s planom, ugoden. Tabela nam bo prikazala še osnovne kazalce poslovanja v primerjavi z enakim obdobjem leta 1979.

TOZD KONFEKCIJA Trebinje

V Konfekciji Trebinje je bilo povprečno število zaposlenih v letošnjem devetmesečju 347 delavcev. Glede na lansko poprečje je letos 59 delavcev več; v primerjavi s planom je dejansko število večje za 11 delavcev.

Proizvodnja v tej TO ni izpolnila svojih obveznosti do plana. Tako je plan minut dosežen z 91 % in plan komadov z 86 %. Podatki kažejo, da imajo v proizvodnji težave, ki jih v lanskem letu ni bilo, saj so lani svoje proizvodne obveznosti dobro izpolnjevali. S padcem proizvodnje se je zmanjšala tudi produktivnost, in sicer za 14 %. Delno je vplival na padec produktivnosti tudi povečan odstotek bolniških izostankov – zaradi njih je bilo izgubljenih 89.695 delovnih ur ali 15,5 % glede na celotni fond delovnega časa. To je tudi najvišji odstotek bolniških izostankov v DO Novoteks. Nadur v letošnjem devetmesečju ni bilo, medtem ko je

bilo v lanskem enakem obdobju opravljenih 6617 nadur.

Konfekcija Trebinje je v tem obdobju prodala 343.018 komadov konfekcijskih izdelkov, vse na tuje tržišče. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je letošnja prodaja manjša za 7 %, glede na plan pa celo za 15 %.

Glede na slabši rezultat proizvodnje in prodaje so tudi osebni dohodki rastli počasneje kot v drugih temeljnih organizacijah. Poprečje za devet mesecev znaša 5112 din je le za 11 % večje od poprečja lanskega enakega obdobja.

Fiksni stroški so bili doseženi v višini 21.484.064 din, kar je za 2 % v eč kot je bilo planirano za devet mesecev.

Čeprav so fizični pokazatelji slabši od planiranih, pa so finančni kazalci ugodnejši. Tako se je glede na lani povečal celotni prihodek za 34 %, dohodek za 38 % in čisti dohodek za 44 %. Za lažje predstavljanje vam osnovne kazalce prikazuje tabela iz konfekcije 3.

TOZD PREDILNICA Metlika

V tej temeljni organizaciji je bilo v povprečju zaposlenih 324 delavcev, kar je 4 % več kot v enakem obdobju lani in za 7 % izpod planiranega števila delavcev.

Proizvodnja v tem obdobju ni izpolnila obveznosti do plana. Na klasičnih strojih je bila dosežena z 98 %, v repco predilnici z 93 % in na novih krušikovih strojih s 104 %. V skupnem so proizvedene količine preje za 3 % manjše od plana. V sorazmerju s proizvodnjo je padla tudi produktivnost na osnovi baznih kilogramov za 4 %. Tudi ob trikrat večjem številu nadur kot jih je bilo v enakem obdobju lani, proizvodnja ni dosegla planiranih količin. Zato bi bilo potrebno, da naredijo podrobno analizo problematike proizvodnje v tej temeljni organizaciji. O prodaji preje nimamo kaj posebnega za napisati, saj gre vsa proizvodnja v TO Tkanina. Zaradi količinskih izostankov je bilo v tem devetmesečju izgubljenih 40.910 delovnih ur ali 7,6 % od celotnega fonda delovnega časa. V primerjavi z enakim obdobjem

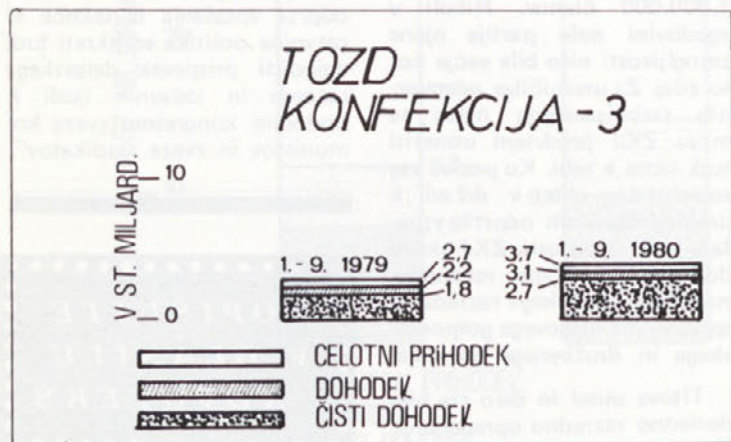
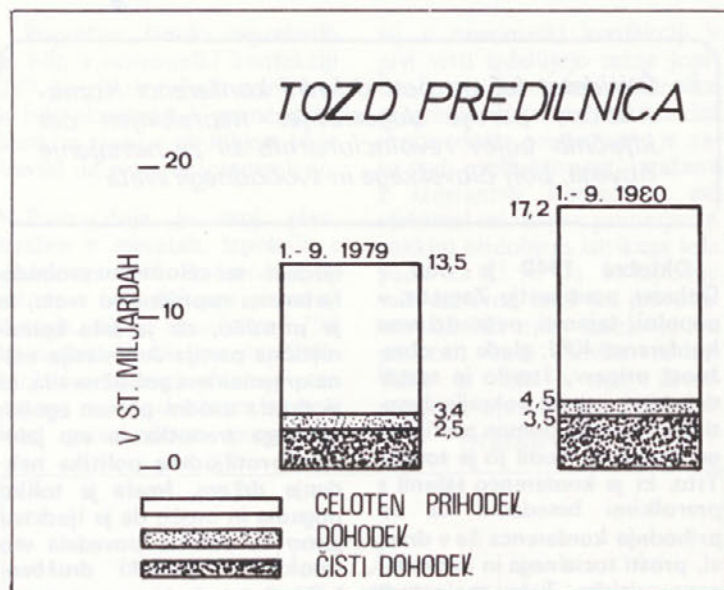
lani so se bolniški izostanki zmanjšali za 12 %, tako da je odstotek bolniških izostankov med najmanjšimi v delovni organizaciji.

Fiksni stroški so bili doseženi v višini 45.449.640 din ali s 101,5 % glede na plan. Presejanja so bila predvsem pri porabljenih surovinah in materialu, transportnih storitvah, odpisu drobnega inventarja in osebnih dohodkih režije.

Povprečni neto osebni dohodek na zaposlenega je znašal v tem obdobju 6118 din in je za 25 % višji od povprečnega OD v lanskem enakem obdobju.

Po periodičnem obračunu za devet mesecev je TO Predilnica Metlika povečala glede na leto 1979 celotni prihodek za 27 %, dohodek za 34 % in čisti dohodek za 36 %. V primerjavi s planom za to obdobje pa je celotni prihodek manjši za 6 %, dohodek za 2 % in čisti dohodek za 1 %.

Verjetno bi bil finančni plan izpolnjen, če bi bila dosežena proizvodnja in če ne bi bili prekoračeni fiksni stroški.

TOZD TRGOVINA Novo mesto

V tej temeljni organizaciji, ki je s svojimi prodajalnami rastresena po vsej Jugoslaviji, je bilo v povprečju zaposlenih 77 delavcev, kar je za 9 delavcev manj kot je bilo planirano.

TO Trgovina je v tem obdobjem ustvarila 70.814.017 bruto realizacije, kar je za 24 % več kot lani v enakem obdobju in

za 8 % več kot je predvideval plan. Plan bruto realizacije je izmed 15 prodajalnih doseglo in preseglo 12 prodajalnih, medtem ko so pod planom le tri prodajalne. Da je bilo poslovanje v tem obdobju uspešno, pove tudi podatek, da je samo ena prodajalna to obdobje za-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Novo v našem nagrajevanju

Gradivo za javno razpravo o pravilnikih o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke

Novi pravilniki so pripravljeni skladno s stališči sindikalne organizacije in upoštevajo vsa dosedanja spoznanja s tega področja. V letošnjem letu so republiški sindikati, izvršni svet in gospodarska zbornica pripravili družbeni dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter družbeni dogovor o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog. Določila teh dveh dokumentov pravilniki ne upoštevajo popolnosti, vsebina bo vgrajena po končani javni razpravi oziroma po sprejetju, ki bo sledilo v novembru.

NOVOSTI

V NOVIH PRAVILNIKIH

1. Določevanje planirane vrednosti točke

V predlogu pravilnikov je predvideno, da se planirajo sredstva za osebne dohodke (vrednost točke) temeljne organizacije v skladu z porastom dohodka delovne organizacije kot celote glede na planirani dohodek, korigirano za faktor počasnejše rasti osebnih dohod-

kov od rasti dohodka, kot ga opredeljujejo resolucije in družbeni plani.

Npr.: če je bil v letu 1980 presežen planirani dohodek delovne organizacije kot celote za 5 %, se v planu za leto 1981 poveča vrednost točke za isti procent oziroma za toliko manj, kot bo to predvidevala resolucija ali družbeni dogovor.

2. Ko rekcija vrednosti točke po trimesečnih obračunih

Planirana vrednost točke se bo po trimesečnih obračunih korigirala glede na doseženi dohodek v primerjavi s planiranim dohodkom za to obdobje.

Npr.: če bo temeljna organizacija presegla planirani dohodek za 7 %, se bo vrednost točke povečala za 5 % ter še za 1/2 razlike nad 5 %, to je 1/2 od 2 % = 1 %, skupaj 6 %. Tako določena vrednost točke bo osnova za izračun mesečnih točk za naslednje obračunsko obdobje.

3. Mesečna vrednost točke

V predlogih je predvideno, da ostanejo merila za izračun mesečnih vrednosti točke nespremenjena. Še naprej se bo upoštevalo doseganje mesečnih

proizvodnih planov, dosežena kvaliteta izdelkov in dosežena prodaja (pokritje)

4. Vrednotenje zahtevnosti del oz. nalog

Na področju vrednotenja zahtevnosti posameznih delokrogov pravilniki ne predvidevajo sprememb. Predvidena novost je ta, da lahko delavski svet temeljne organizacije korigira oceno znotraj ocenitvene skupine (VZD točke) brez usklajevalnega postopka med temeljnimi organizacijami.

5. Delovna uspešnost

Največja sprememba se predvideva pri načinu ugotavljanja delovne uspešnosti. Dosedanji način je temeljil na subjektivni oceni delovne uspešnosti, ki jo je podal vodja. Z novim predlogom pa so predvidena za vsak delokrog določena objektivna merila, na osnovi katerih se bo ugotovila delovna uspešnost za vsakega delavca oz. skupino delavcev.

Ka ko odčitamo doseženo delovno uspešnost?

Razpon delovne uspešnosti je ostal nespremenjen in znaša $\pm 15\%$ od osnove, to je točk/uro. Za vsak delokrog so načeloma določena tri merila: za količino, kvaliteto in gospodarnost dela. Za vsako merilo je določen procent vplivnosti glede na povezanost delokroga z merilom. Za neposredne proizvodne delokroge ostane sistem ugotavljanja njene delovne uspešnosti nespremenjen; to pomeni, da se doseganje norme obračuna v doseženi višini, upošteva pa se še kvaliteta dela (točkovanje) in gospodarnost dela, kar lahko vpliva na osebni dohodek v višini $\pm 9\%$. Za takozvane „režijske“ delokroge pa so določena merila, ki lahko vplivajo na višino osebnega dohodka največ $\pm 15\%$.

Praktični primer:
delokrog: vodenje in organiziranje vzdrževanja v DE Tkalnica.

Merila: — doseganje mesečnega normativa ur strojnih zastojev DE z vplivnostjo 50 (oznaka merila 6.),

— kvartalno doseganje plana porabe materiala zavzdrževanje, maziva, goriva, storitve vzdrževanja delovnih sredstev; z vplivnostjo 30 (oznaka merila 7),

— doseganje mesečnega normativa kvalitete po tabeli (točke); z vplivnostjo 20 (oznaka merila 20),

— mesečni normativ strojnih zastojev je bil dosežen s 93 %,

— plan porabe materiala za vzdrževanje, maziva itd. je bil

dosežen s 103 %,

— kvaliteta dela je bila dosežena za oceno 3.

V tabeli za izračun osebnega dohodka po merilih poiščemo najprej v koloni „oznaka merila“ zaporedno številko merila (za DE tkalnica). Merilo z oznako 6 je bilo doseženo s 93 %, kar pomeni, da se uvrsti v razred nad 90 % do 94 %. Merilo z oznako 7 je bilo doseženo s 103 %, kar pomeni, da se uvrsti v razred nad 102 % do 106 %; Merilo z oznako 20 je bilo doseženo z oceno 3.

Za prvo merilo, ki ima vplivnost 50, znaša korekcija osebnega dohodka + 5 %. Drugo merilo ima vplivnost 30 in znaša korekcija OD — 15 %. Tretje merilo pa je doseženo z oceno 3, kar pomeni, da korekcije OD ni.

Doseženi procenti korekcije OD se med sabo seštevajo. Skupaj znaša delovna uspešnost za tega delavca v tem mesecu + 3,5 %.

6. Minulo delo

Pridobivanje OD iz naslova minulega dela je v pravilnikih obdelano v skladu s dosedanjimi spoznanji, vendar sistema ne bomo mogli uporabljati toliko časa, dokler za to ne bodo izdelane ustrezne zakonske podlage.

Še naprej bomo uporabljali dodatek v točkah, ki upoštevata leta službe in delo v stroki. Tabele obeh dodatkov so z novim predlogom združene.

7. Ustvarjalnost

Predlog upošteva doseganje rešitve, ki so bile opredeljene v Pravilniku o inovacijah, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Novo je samo to, da se izračunana višina osebnega dohodka iz tega naslova deli na dvanajstine in se izplačujejo mesečno.

8. Socialna in materialna varnost

Delavci, ki zaradi zmanjšane delovne sposobnosti ne dosegajo predvidenih delovnih rezultatov, so lahko razporejeni na druga dela s tem, da obdržijo enak osebni dohodek kot pred premetitvijo.

To določilo ne vsebuje več omejitev, da je to možno narediti samo 5 let pred upokojitvijo.

9. Četrto poglavje pravilnikov, to je določevanje ogojev, osnov in meril za nekatera izplačila iz sredstev za osebne dohodke, ki se delavcem izplačujejo za zadovoljevanje nekaterih njihovih potreb iz sklada skupne porabe oziroma kot osebni prejemki iz materialnih stroškov, bo po sprejetju družbenih dogovorov na nivoju republike z njimi usklajeno.

MARTIN DOLINAR

(Na daljevanje s 4. str.)

ključila z minimalnim negativnim ostankom, medtem ko so bile v lanskem obdobju negativne 4 prodajalne.

Zaradi bolniških izostankov je bilo v letošnjem devetmesečju izgubljenih 6920 delovnih ur, kar je 5,4 % celotnega fonda delovnega časa. Ta odstotek je najvišji v celotni delovni organizaciji.

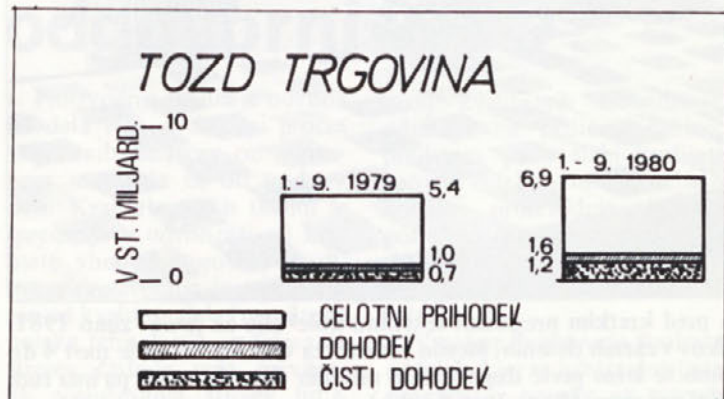
V letošnjem letu je bilo opravljenih 1856 nadur predvsem za inventure, kar je za 15 % manj kot v lanskem

enakem obdobju.

Poprečni neto osebni dohodek je bil za devetmesečje 7252 din, kar je za 26 % več kot v lanskem devetmesečju.

Fiksni stroški so bili doseženi v višini 13.102.597 din, kar je 88,1 % plana za devetmesečje.

Že porast bruto realizacije in nižji fiksni stroški povedo, da je bil tudi finančni rezultat TO Trgovina zelo uspešen. Celotni prihodek se je glede na lansko enako obdobje povečal za 27 % dohodek za 48 %, čisti dohodek za 59 % in akumulacija za več kot trikrat.

Kako izrabljamo delovni čas v Novoteksu?

Analize, ugotovitve in predlogi sindikata DO Novoteks pri uveljavljanju načrtnega zaposlovanja in smotrne izrabe delovnega časa

— DO Novoteks je pristopil k sporazumu o minimalnih standardih pri zaposlovanju, vendar ugotavljamo, da je potrebno v čim krajšem času širše obravnavati ta sporazum na DS. Novoteks v glavnem uresničuje obveznosti iz tega samoupravnega sporazuma, razen kar se nanaša na stanovanjsko problematiko, to pa predvsem zaradi pomanjkanja lastnih stanovanj. Novoteks je močno zainteresiran za izgradnjo samskega doma in so se že vodili razgovori pri ustreznih institucijah, vendar z izgradnjo ni mogoče pričeti — problem je lokacija.

— Za delavce, ki prihajajo na novo iz drugih republik, zahtevamo potrdilo o stalnem bivališču.

— DO nima v srednjeročnih načrtih planiranih novih zaposlitev, ampak zaposluje delavce predvsem zaradi močno prisotne fluktuacije. Pri tem se poslužuje zgoraj navedenega načina sprejemanja novih delavcev.

— Politika zaposlovanja je zadovoljiva in vključena v planskih aktih kot sestavni del celotnega planiranja proizvodnje.

— Struktura zaposlenih v primerjavi z doseženo stopnjo modernizacije in tehnologije ne ustreza popolnoma. Kadrovska strukturo poskušamo izboljšati z ustreznimi študijsko politiko in izobraževanjem ob delu, kar pa nam ne uspeva v celoti zaradi specifične problematike in situacije tekstilne panoge (nezainteresiranost mladine za študij v tekstilni panogi).

— V srednjeročnih planih so zajete tudi dokvalifikacije in prekvalifikacije delavcev, pri čemer se nam odpira velika možnost ravno v novih programih usmerjenega izobraževanja (skrajšani programi).

— Zaposlovanje invalidov in Romov je zadovoljivo urejeno.

— Ugotavljamo, da je problem odsotnosti z dela zaradi boleznin, neupravičenih in ostalih izostankov močno prisoten, to pa zlasti zaradi zdravstvenega stanja in starosti delavcev, delno tudi zaradi alkoholizma. Problemi so prisotni tudi v določenih obdobjih, ko je več domačih opravil (trgatev, žetev, zidava itd.), ko delavci v velikem številu zahtevajo letni dopust, vendar ga vsi ne morejo dobiti. Odsotnost je tudi ob večjih praznikih, predvsem tistih delavcev, ki so iz drugih

republik, ko se ne vračajo pravočasno na delo.

— Glede bolezenskih izostankov, si bomo v sindikatu skupno z ustreznimi strokovnimi službami v bodoče prizadevali izboljšati pogoje dela (varstvo pri delu, zaščitna sredstva, pravilno prehrano med delom itd.) ter s tem vplivali na zmanjšanje teh izostankov. Nadalje bomo preanalizirali možnost uvedbe kolektivnega letnega dopusta zlasti v obdobjih, ko je največ zahtev za koriščenje LD.

— Ocenjujemo, da izraba delovnega časa ni najboljša že iz navedenih razlogov, še posebej pa tudi zaradi velikega števila izhodov med delovnim časom. Vendar smatramo, da je izkoriščenje delovnega časa v proizvodnji sorazmerno dobro v sedanjih pogojih gospodarjenja.

— Natančno izrabo delovnega časa bomo lahko izdelali šele takrat, ko bo izdelana metodologija enotno za vse TOZD in delovno skupnost, ki mora biti pripravljena v čim krajšem času.

— DO Novoteks je v letošnjem letu, točneje s prvim oktobrom prešla na premakljivi delovni čas po predhodni trimesečni poizkusni dobi, v kate-

ri so se pokazale določene pomanjkljivosti, ki smo jih odpravili v tem času. S tem je naša DO rešila vsaj delno sledeče probleme:

delavci novomeških TOZD in DSS lažje rešujejo osebna opravila ter obveznosti, ki jih imajo na občinski upravi in drugod, še posebno po reorganizaciji in spremembi uradnega časa in dela občinske uprave, družbenih in državnih organov.

Delavci tudi delno lažje rešujejo probleme nakupa določenih materialnih dobrin (gradbeni material, stavbno pohištvo, itd.) saj vemo, da so določene trgovine s tem materialom odprte samo do 14,30 ure.

Zaradi slabe organiziranosti lokalnega, mestnega in primestnega prometa je pri nas močno prisoten tudi problem zamud na delo, zato smo s tem premakljivim delovnim časom delno rešili tudi ta problem.

— Vprašanje prevoza delavcev na delo in z dela je še precej nerešeno in bi ga bilo potrebno rešiti skupno z dogovorom med uporabniki in izvajalci storitev ter izvršnim svetom skupščine občine Novo mesto.

— Analiza prilagojenosti delovnega časa glede na potrebe delavcev v Novoteksu ni zadovoljiva. DO Novoteks ima tudi lastne trgovine, zato smo se na podlagi večkratnih želja zaposlenih dogovorili, da prilagodi-

mo delovni čas poslovanja prodajalne v Bršljinu v popoldanskem času. Nadalje naši delavci izražajo potrebo po dežurni samopostrežni prodajalni, ki bi bila odprta tudi ob nedeljah (v Novem mestu), kakor imajo to urejeno tudi v večjih mestih.

— Predsedstvo konference OO ZS DO Novoteks je na 8. seji 14. 10. 1980 sprejelo sklep oz. predlagalo DS po TOZD posebne komisije, ki bodo skrbele za varstvo pri delu, razporejanje delovnih invalidov ter druga vprašanja s tega področja. DS TOZD bodo predlog obravnavali na svojih prvih sejah ter sprejeli tudi poimensko članstvo komisij.

— V DO Novoteks smo se dogovorili tudi, da so vsi sestanki DPO izven delovnega časa, sestanki samoupravnih organov pa proti koncu delovnega časa. To pri nas izvajamo že dolgo časa.

**Građivo pripravil
BOJAN PUREBER**

— Še konec 1961 ni bilo na območju širše Dolenjske nobene avtomatske telefonske centrale (ATC), temveč le ročne z 915 naročniki. Danes je v 37 ATC vključenih že nekaj nad 10.500 naročnikov. Dela pa še vedno tudi 10 ročnih central s polavtomatskim medkrajevnim prometom in z 81 naročniki.

Modni kreatorji in komercialisti so pred kratkim pregledali tekstilno kolekcijo za jesen-zimo 1981. Nova kolekcija obsega pribl. sto artiklov v raznih dešenih, število vzorcev za vsak artikel pa je med 4 do 7. Na ravni Gospodarske zbornice smo se letos prvič dogovorili o modnih dešenih, s tem pa ima tudi tekstilna industrija usklajen proizvodni program. (Foto Ivan Krasko).

Nadurno delo v šivalnici in njegovo nagrajevanje

Očitki o lenih, „požrešnih babah“ v šivalnici so groba žaljivka delovnih in požrtvovalnih mater in delavk!

Blago se kopiči — „ozko grlo je šivalnica“. Vsi tako pravijo in kažejo na nas šivalke. Zakaj pa se zatakne ravno pri nas, se pa nihče ne vpraša. Pravijo, da smo šivalke lene, da delamo samo takrat, ko nam obljubijo denar. Menim, da ni tako! Ta denar, ki ga prejmemo za več storjenega dela, je samo kamen spotike med nami, šivalkami in sodelavkami iz drugih oddelkov. Govorijo nam namreč: „požrešne babe“.

Krivec za kopičenje blaga v šivalnici je predvsem izredno slaba kvaliteta preje in tkanega blaga. Če hočemo, da bo blago v končni fazi v redu, moramo precej več delati na vsakem komadu in tako v rednem delovnem času čistimo manj komadov. Če bi bila preja in blago boljše, bi ne bilo potrebnih toliko nadur, pa tudi „požrešnih bab“ ne. Lahko mi verjamete, da za nas, poročene žene in matere, ni lahko sedeti v šivalnici namesto 8 ur kar 12 ali celo 16 ur. Me pa imamo poleg dela v tovarni tudi neodločljivo delo doma. Al i menite, da smo sposobne poleg tovarne še doma kaj postoriti, kaj šele, da bi bile aktivne v okviru krajevne skupnosti ali pa družbeno angažirane!

Ali se kdo vpraša, ali smo sposobne opravljati to delo, za katero trdim, da je izredno naporno? Ali kdo ve, koliko nas šivalk ima pokvarjen vid in hrbtenico? Da to naše delo ni ravno lahko, se vidi tudi po temu: kolikor novih mlajših delavk pride v šivalnico, toliko jih po kratkem času tudi gre na manj naporna in boljše plačana dela. V šivalnici pa ostajamo starejše delavke in zopet novinke, ki prihajajo in odhajajo.

Še nekaj bi hotela povedati o tistih ubogih 40 dinarjih po komadu, ki nam jih izplačujejo za več storjeno delo. Ta nagrada je prej osnova za prepir in razdor med ljudmi kot pa plačilo za več vložnega dela. Zakaj tako? Morda nevoščljivost?

Ne vem! Prav gotovo pa je, da to stanje, ki je trenutno sedaj v šivalnici, ni dobro. V bodoče bi bilo smotrnejše, da se prej ko se odloči za takšne ali podobne nagrade, povpraša tudi nas šivalke in da se tudi naše mnenje upošteva. Končno gre za nas in naše delo ter za boljše odnose med delavci.

LJUBA AUGUŠTIN

poveča količina zahtevnejših tkanin, poslabša kvaliteta vhodnih surovin ali poslabša kvaliteta polproizvodov (preje), postane oddelek šivalnice ozko grlo.

Za rešitev takšnega problema sta le dve poti:

1. več delati v šivalnici, kar rešujemo z nadurnim delom in povečanjem števila delavk, in
2. izboljšati kvaliteto polproizvodov (preje).

Z več vložnega dela poskušamo rešiti zastoj v proizvodnji (izšivanje) že odtkanega blaga iz manj kvalitetne preje. V ta namen smo se poslužili dodatne nagrade (spodbude) za vsak komad izšite tkanine preko normalnega planskega učinka.

Z izboljšanjem njene kvalitete preje pa odstranjujemo vzroke za takšno stanje.

Čemu je bilo upeljavano „izredno stanje“?

V naši TO se poslužujemo obeh poti, vendar se je kvaliteta preje šele začela popravljati, zaradi česar se ni viden rezultat na kvaliteti surovin tkanin. Kljub temu pa moramo naročeno in odtkano blago oz. sprejete obveznosti do naših kupcev v Jugoslaviji in tujini (izvoz) izpolnjevati, sicer bo nastala neprecenljiva škoda, za nas in za kupca. Zaradi takšnega stanja, ki je delno vzrok v slabi kvaliteti osnovnega materiala, pretežno pa v slabi kvaliteti dela predilnic, je delavski svet TO uvedel izredno stanje, da bi odstranili omenjene pomanjkljivosti (izboljšanje kvalitete, povečanje proizvodnje) in dvignila proizvodnja na normalno pričakovano raven.

Sklep delavskega sveta je večina zaposlenih podprla, prav tako pa je večina delavk iz šivalnice z razumevanjem sprejela in veliko pripomogla s svojim delom, da se stanje ni poslabšalo ter da smo kljub vsemu pretežni del kupcev zadovoljili, čeprav ne v celoti.

Moram pa pritrditi delavkam v šivalnici, da je na njihovih ramenih veliko breme, ki ga s svojim delom nosijo tudi na račun drugih. Zaradi tega prihaja do nerazpoloženja, nerazumevanja in prigovor ter v nekaterih primerih do obrekovanja in obkladanja z neželjenimi imeni, kot so „požrešne babe“ in podobno. Ta kšna in podobna imena prihajajo samo od tistih, ki nikdar niso bili pripravljeni s svojim delom in prizadevanostjo pomagati, da bi se stanje izboljšalo in da bi na ta način odstranili obstoječe probleme.

Delavke v šivalnici se upravičeno sprašujejo, do kdaj bodo tako delale. Povedati moram, da vse dotlej, dokler bo tolikšna zaloga neizšitih tkanin in dokler predilci ne bodo dokončno naredili kvalitetno prejo. Svoj delež k temu mora doprinesiti tudi nov način nagrajevanja po kvaliteti, ki je bil do danes za predilce preveč odmaknjen in se je njihova kvaliteta ocenjevala po tem, koliko je njihovih napak ostalo v gotovem blagu, kar vsekakor ni bilo primerno.

Zavedati se moramo, da je zaradi vse bolj zahtevnih kupcev doma in v svetu (izvoz) tudi asortiman naših tkanin bolj zahteven in je zato potrebno veliko več truda, da bi bili z našimi tkaninami lahko uspešni in konkurenčni.

ZVONE BAVČAR

In kaj pravijo odgovorni v TO?

Proizvodnja tkanin je odvisna od dela vseh, v delovni proces vključenih delavcev oz. osnovnega materiala in od sredstev dela. Kvaliteta naših tkanin se spreminja v odvisnosti od kvalitete vhodnih surovin, asortimana proizvodnje in ne nazadnje od kvalitete dela (pravilnega poteka tehnologije, vzdrževanja strojev, čistoče, reda, pravilnega posluževanja strojev itd.). Posledice slabega dela, pa tudi

manj kvalitetnih surovin se odražajo na različne načine, predvsem pa v slabi kvaliteti gotovih izdelkov in v zmanjšanju količini proizvodnje, ker je potrebno za enoto proizvoda vložiti več dela, da bi odstranili napake, narejene na predhodnih fazah.

V našem primeru je šivalnica oddelek, kjer se odstranjujejo in popravljajo napake na surovih tkaninah. Vsakokrat, ko se

Delavci iz drugih republik v TOZD Konfekcija I in njihovo življenje

Delovni kolektiv TOZD KONFEKCIJE I je razmeroma mlad kolektiv — je kolektiv, v katerem prevladujejo po številu delavke, saj je 85 % vseh zaposlenih žensk. V tem kolektivu dela in živi tudi 17 % delavcev iz drugih republik.

Tem ljudem pa ni bilo vedno najlepše pri nas. Ra zen začetniških težav jih pesti stalna stanovanjska stiska.

V našo republiko jih je pripeljala potreba po delu — zaposlitvi, da si ustvarijo pogoje za življenje, kajti v njihovih domačih krajih ni dovolj delovnih mest za vse.

Kot sem že na začetku omenila, je največji problem najti primerno stanovanje. Veliko jih stanuje pri sorodnikih in znancih, še veliko več pa jih podnajemnikov, nekaj teh ljudi pa že živi v družbenih stanovanjih. Za dnji čas je, da se začnejo uresničevati razmišljanja o samskem domu. Ljudem, ki živijo kot podnajemniki, res ni lepo. V marsikateri podnajemniški sobi si ne smejo niti čaja skuhati, kaj šele kosilo. Taki ljudje so prisiljeni prosti čas preživljati po lokalih, kar ni niti zdravo niti poceni.

Ker so mnenja in vtisi še najbolj resnični, če jih dobimo

iz prve roke, sem nekaj teh delavk povprašala, kako se počutijo pri nas in kaj jih je k nam pripeljalo:

Ena izmed njih je odgovorila, da je v Novo mesto prišla za možem, ker on ni dobil v domačem kraju zaposlitve. Zadovaljna je s pogoji dela in življenja pri nas; vesela je, ker njen otrok obiskuje vrtec, le stanovanja si želi, ker še sedaj prebiva v podnajemniški em.

Delavka, ki je prišla iz BiH, pravi, da imajo doma majhno

kmetijo, na kateri so živeli trije otroci in mama. Kmetija vseh štirih ni mogla preživljati, zato je prišla v Slovenijo. Za poslitev je dobila takoj, stanovanja pa ne. Nekaj časa je žvela kot podnajemnica, potem, ko se je poročila, pa se je preselila k možu, ki je živel v sobi, ki jo je dobil od podjetja. Sedaj so dobili stanovanje v vrstni hiši; otroka hodita v vrtec in sedaj njena družina ne misli več na vrnitev v domači kraj.

Tretja delavka je prišla v našo republiko, ker po končani

trgovski šoli ni dobila zaposlitve. Tukaj se je poročila, z možem sta hranila denar in kupila doma hišo. Tukaj ji je zelo všeč, vendar se namerava vrniti domov.

Za mnenje sem vprašala tudi vodjo proizvodnje tov. Močnika, kaj misli o delavcih iz drugih republik. Pravi, da so to pridni ljudje, da se hitro vživijo v novo okolje, pri delu pa ni razlik med domačimi delavci in njimi. Opazil pa je tudi, da mladi ljudje, ki pridejo k nam, imajo delavne navade, medtem ko imajo starejši delovnih navad veliko manj. Pričakovati pa bi bilo ravno obratno.

JELKA HABJAN

Udarniška sobota, kakršnih si delavci v NOVOTEKSU želimo še večkrat!

Omembe vredna in za pozdraviti je že sama ideja o udarniških sobotah, neglede na katerem področju se to dogaja. Še posebej pa je treba pohvaliti, če se na udarniški dan urejuje okolje, za katerega ne moremo reči, da je čisto in zdravo. Hkrati predlagam, da se s takimi akcijami nadaljuje vsaj dvakrat na leto, in sicer spomladi in v jeseni. To predlagam zaradi tega, ker je okolje ponekod zelo onesnaženo in neurejeno. Velik del članov kolektiva DO je to dokazal s

svojo pripravljenostjo in delom, da se želimo odreči proste sobote v prid lepšega okolja.

Skupina, ki so jo sestavljali: Kostrevec Peter, Kostrevec Silvo, Konda Marija, Krevca Anton, Aš Martin, Pirc Franc, Prijatelj Janez, Šepetavc Hilda, Nemec Štefka, Perič Stanko, Jedlovčnik Branka, Dragan Martin, Gerkiš Tine, Kurpes Mijo in Martinčič Milena, je delala v soboto, 25. oktobra.

Skupina je dobila nalogo, da uredi okolje od skladišča konfekcije pa ves vzhodni del,

mimo apreture — priprave tja do Krke. To je bila najdaljša in najtežja parcela, ki jo je bilo treba urediti.

Svoje delo je skupina opravila uspešno, s primernim trudom vse skupine. Zaradi tega zaslužijo javno pohvalo.

Moram omeniti še to, da je v skupini v prvi vrsti vladala delavnost in maksimalna prizadevnost, da nalogo delno opravi. Na naše splošno zadovoljstvo smo v tem uspeli.

Ob koncu dela smo bili vsi zadovoljni, da smo uspeli, ker tisto, kar smo pospravljali, dejansko ni bilo v čast naše mu kolektivu, ki je imel in še ima smisel za lepo urejeno okolje, v katerem se vsak delavec in občan počuti lepše in boljše.

Na svidenje na novi delovni akciji pri urejanju okolja in narave, saj oboje premalo spoštujemo!

MIJO KURPES

BOJ PROTI LAKOTI SE NI DOBLJEN

Na drugem svetovnem kongresu o prehrani so leta 1970 v Haagu menili, da je boj proti lakoti v svetovnem merilu dobljen. Žal se to ni uresničilo in vedno bolj smo lahko zaskrbljeni. Žitni primanjkljaj žel v razvoju se je od 16 milijonov ton v letu 1970 povzpela na 71 milijonov ton, kot so to ugotovili za leto 1978. Tja do leta 1985 se utegne povečati celo na 90 milijonov ton žit.

Pogled v tkalnico

Vseh možnosti še zdaleč nismo izkoristili!

Izdajateljski svet glasila Novoteks je na osnovi potreb po učinkovitejšem obveščanju delavcev dal pobudo za kritično oceno analize o obveščanju v delovni organizaciji.

Tako je 13. oktobra ocenilo o informiranju posredoval kolegiju DO NOVOTEKS glavni urednik našega glasila. Zaradi pomembnosti kritične ocene to informacijo v celoti objavljamo.

Prepričani smo, da bo na osnovi pobud in zadolžitve na kolegiju v b. odoče več informacij za učinkovitejšo informiranje za samoupravno odločanje.

Sklep, da se bomo bolj kot doslej posluževali dnevnih Novic, za kar je potrebno izdelati tiskano glavo v treh barvah, in sicer:

rdečo za informacije, ki jih posredujejo samoupravni organi in družbenopolitične organizacije Novoteksa,

plavo za informacije, ki jih posredujejo strokovne službe na ravni delovne organizacije, in

sivo za informacije, ki jih posredujejo posamezne TOZD, je že uresničen, vendar samo, kar zadeva novo, lepše oblikovano glavo Novic. Koliko pa se bomo posluževali te oblike informiranja, pa je odvisno od nas vseh. Prav bi bilo, da bi se teli oblik posluževali v taki meri, da bi naši delavci bili sproti obveščeni o vseh dogodkih v delovni organizaciji oziroma TOZD. Prepričani smo, da bo na osnovi spodbudne razprave na kolegiju naše glasilo bolj kot doslej informativno.

Odkar nimamo v Novoteksu poklicno usposobljenega delavca za informiranje, glasilo Novoteks izhaja redno in v večjem obsegu. Če primerjamo letošnje leto do konca septembra z enakim obdobjem v letu 1979, potem dobimo takole podobo:

— 1979 — 6 števil, povprečno število strani — 12, skupno 72 strani;

— 1980 — 13 števil, povprečno število strani — 13, skupno 169 strani.

Ta podatek je dovolj zgovoren in lahko bi bili zadovoljni, saj smo za več kot 116 % povečali število izdaj, pa tudi število strani je bilo za 135 % več. Tisti, ki prebirajo naše glasilo pravijo, da je vsebina glasila neprimerno pestrejša, da

glasilo sedaj prinaša več izvirnih informacij kar prej ni bil slučaj, skratka ljudje so zadovoljni.

Brez delne, sprotne informacije ni samoupravljanja!

Izdajateljski svet, ki se trudi, da popravi položaj na področju informiranja, je pridobil širši krog sodelavcev, pa ni uspel še na vsebinsko kvalitetnem področju; o tem bo govor še pozneje. Uspešno smo se vključili v akcijo sindikata Slovenije „1000 delavcev — sodelavcev“ in pridobili od maja do danes 43 novih dopisnikov, ki sedaj dopisujejo v glasilo. V letošnjih 13 številkah je bilo objavljenih 239 prispevkov, od tega iz Metlike

TOZD predilnica 4
TOZD tkanina 33
TOZD konf. I. 19
TOZD konf. II. 7
TOZD KONF. III. 1
TOZD trgovina 4
DSSS 148
in drugih 23.

Iz gornjega pregleda sledi, da se v nekaterih TOZD delavci, na žalost tudi tisti, ki bi morali biti še kako zainteresirani, da so delavci obveščeni sploh ne zavedajo, da je informiranje pravica in dolžnost vsakega delavca. Če zanemarimo informiranje delavcev, kršimo ustavne pravice delavcev! Da ne govorimo o tem, da ni samoupravljanja v našem delegatskem sistemu brez dobre, pravočasne, kakovostne in vsakomur razumljive informacije.

Oblike informiranja pri nas so ustne, preko sindikalnih ali delovnih skupin, objave na oglasnih deskah, novice, ki

izhajajo po potrebi in glasilo delovne organizacije.

V izdajateljskem svetu menimo, da je potrebno več narediti na področju informiranja. Tako bi bilo prav, da bi vsak zaposleni prejel pravočasno kratko informacijo o vseh dogajanjih v delovni organizaciji ali TOZD, posebno pa še predloge posameznih vprašanj, ki bodo obravnavani na organih upravljanja z nakazano alfernativno možnostjo rešitve in seveda tudi posledice, ki izhajajo iz tega. Tako informirani delavci bi imeli vse možnosti, da se pred sestankom, na katerem se odloča, dobro seznanijo s problemom, zavzamejo določena stališča in oblikujejo mnenje v sind. skupinah, oddelku, imeni in na koncu v TOZD. Tako bi delegat prišel temeljito pripravljen na sejo, prenesel bi stališča baze, glasoval za ali proti. Tako bi tudi seje bile krajše. Takšne informacije bi posredovali delavcem preko Novic, obširnejše pa v glasilo. Tako bi informacije bila popolna in glasilo bi opravilo veliko delo na področju obveščanja za polno samoupravno življenje.

Nič nimamo proti splošnim informacijam; te le popestrijo glasilo, samo neprimerno več mora biti v glasilu takih informacij, ki služijo neposredno samoupravnemu odločanju.

Kdo naj posreduje informacije?

Sedaj pa se vprašajmo, kdo naj bi takšne informacije posredoval? Odgovor je zelo enostaven: vsi delavci, ki imajo informacije delegati vseh področij in na vseh ravneh, poslovodni organi, delavci, ki

kot posamezniki ali v delovnih skupinah pripravljajo določene predloge, o katerih bodo morali delavci odločati. Delavci naj bi ne bili obveščeni, ko je že vse gotovo, pa je potrebno samo še reči da ali ne. Delavci bi morali vedeti, kaj se pripravlja in bi zato morali biti obveščani že med samim nastajanjem predloga, po sprejetju določenega predloga pa tudi o uresničitvi določenih dogovorov, sklepov, delovnih planov in podobno. Skratka, z usmerjeno vsakomur razumljivo in dobro informacijo bi morali doseči objektivno presojo lastnega gospodarskega položaja, primerjavo znotraj branže in območja bi veliko pripomogli splošni naravnosti vsakega delavca.

Enkrat na mesec je za časopis premalo, koristnejše je 14-dnevno izhajanje

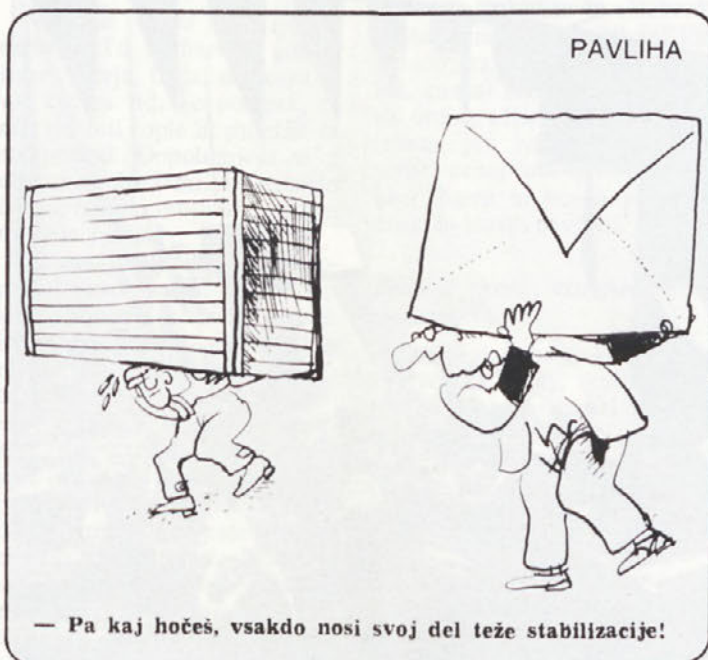
Če bomo tako ravnali, potem glasilo ne bo le ugleden časnik delovne organizacije, pač pa sredstvo obveščanja za samoupravno odločanje. S takim načinom bi bilo dovolj informacij in kmalu bi ugotovili, da je izdajanje časopisa enkrat na mesec predolg razmak med posameznimi številkami, da je enkrat mesečna informacija v časopisu že preveč odmaknjena od dogodka in bi časopis Novoteksa kmalu lahko izhajal 14-dnevno.

Na novomeškem področju je že nekaj delovnih organizacij, kjer izhaja časopis delovne organizacije 14-dnevno. Te so: Novoles, IMV, Krka in Pionir, v Labodu izhaja časopis vsake tri tedne, ostale delovne organizacije izdajajo časopis enkrat na mesec. Res je, da imajo tam, kjer izhaja časopis 14-dnevno, cel aparat, ki dela na področju informiranja; menim, da je to dobro naložen denar, saj so delavci sproti obveščeni o vseh dogodkih.

Prav bi bilo, da bi se v Novoteksu bolj posluževali NOVICA za dnevno informiranje delavcev. Novice bi morale imeti lepo oblikovano zaglavje. Za razmisliti bi bilo, da bi zaglavje Novic tiskali v raznih barvah. Tako bi lahko bile Novice z zaglavjem v

— modri barvi — strokovne službe delovne organizacije,
— sive — TOZD, in
— rdeče — samoupravni organi in družbenopolitične organizacije.

Tako bi vsak delavec že po zaglavju Novic takoj vedel, kdo posreduje informacije.

NOVOTEKSU na beograjskem sejmu: srebrna košuta

Vsakoletni mednarodni sejem oblačenja „Moda u svetu“ v Beogradu je poleg ljubljanskega sejma mode največja gospodarska manifestacija proizvajalcev blaga in oblačil v Jugoslaviji.

Udeležba vseh jugoslovanskih razstavljalcev daje poseben pečat tem prireditvam in jih uvršča med pomembne gospodarske manifestacije.

Priložnosti za stike gospodarstvenikov je bilo tudi letos dovolj, zahvaljujoč dobri organizaciji prireditelja, ki je organiziral v času sejma številna srečanja razstavljalcev.

Novoteks si je pridobil pred leti ugled na tržišču po svojih tkaninah, pozneje tudi oblačilih, zaradi modnih novosti in kvalitativnih izdelkov. Ta ugled pa tudi zahteva, da smo v nenehnem stiku s kupci; oboje terja prisotnost na vseh večjih sejmih.

Tako smo letos sodelovali na ljubljanskem sejmu „MODA 1980“, na zagrebškem „spomladanskem in jesenskem velesejmu“, beograjskem sejmu „MODA U SVETU“, sarajevskem sejmu „Cvetje – moda – lepota“ in skopskem sejmu „30. mednarodni sajam 1980“.

Na vseh sejmih smo se srečali s poslovnimi partnerji, prisluhnili njihovim željam in potrebam. Pregledali smo pripravljene kolekcije za bližnjo

sezono. Sprejemali smo priporombe in predloge ter sklepali pogodbe.

Na letošnjih sejmih smo prejeli poleg „ljublanskega zmaja“ na sejmu mode na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani za baby program še plaketo art. CIRIL. art. CIRIL’

Letošnja bera priznanj je najvišja doslej in srebrna košuta je prva, ki krasi prostore Novoteksa med številnimi plaketami, ljubljanskimi zmaji in statuami Modifesta.

Veseli smo, da smo prejeli visoko priznanje, ki jih podeljuje „košuto“, sestavljajo profesorji akademije za uporabno umetnost, kreatorji ter „košuto“, sestavljajo profesorji akademije za uporabno umetnost, kreatorji ter potrošniki.

Zato nedvomno lahko rečemo, da gre zahvala konstruktorjem tkanine, kreatorjem in vsem delavcem TOZD TKANI-NA za to visoko priznanje!

RATOMIR PEŠIČ

No vo pomembno priznanje za kvaliteto, trud in sposobnost naših delavcev: KOŠUTA z beograjskega sejma (foto Ivan Krasko).

Sejem ženske mode v Parizu

Sejem ženske mode DU PRET – A – PORTER je zelo znan in kvaliteten, zato se ga skoraj vsako leto udeleži tudi kreator ali desinater iz naše tovarne.

Letos sva na ta sejem odšla dva iz službe razvoja izdelkov, Peter Kumer in jaz. Sejem je bil v času od 18. – 22. oktobra. Na pot sva odšla 19. oktobra z

letališča na Brniku in prispe-la v Pariz že v večernem času. Uredila sva formalno-sti v hotelu in odšla na počitek.

BEOGRAD: pogled na del našega razstavnega paviljona z vitko košuto sredi izdelkov rok naših delavcev.

Naslednji dan zjutraj sva odšla na sejem. Ta sejem je zelo obsežen. Nahaja se v treh velikih razstavnih dvoranah. V prvi so prikazani konfekcijski izdelki za pomlad-poletje 1981. Tu razstavljajo vse znane firme iz vsega sveta. Konfekcijski izdelki prikazujejo modele, na katerih vidiš smernice za naslednjo pomlad-poletje. Začela bom kar od barvnih kombinacij, katerih je zelo veliko. Ker je pomlad-poletje, prevladuje bela in bež barva. Bela barva nastopa posamezno ali desinirano z odtenkom druge barve, katera pa ne sme biti premočna; prevladujejo predvsem pastelne barve. To so: odtenki lila barve od pastelne do živahnije lila, violet barva, odtenki rumene od pastelne do oker rumene, barve marelice, breskve, odtenki plave od pastelne do indigo plave, tirkiz, golobje sive in zelene. Veliko je bilo tudi safari barve, ki ravno tako prehaja iz svetle – do vojaško zelene barve.

(Na daljevanje na 11. str.)

(Na daljevanje z 10. str.)

Poleg pastelnih barv, katere so zares zelo močno zastopane, pa so že standardne barve kot so odtenki rjave do temno rjave, temno modra, črna in malo tudi rdeče barve.

Tkanine so po večini zelo lahke, mehke in voljne. So iz različnih materialov; veliko je bombaža, poliestra, lana, viskoze, svile, indijskega platna, raznega krepa in žoržeta. Nekaj tkanin je bilo tudi našega žanra! Največ je bilo 100 % volne, nekaj mešanice poliestra in volne z dodatkom lana, viskoze, buret svile, moherja in nekaj tudi bukleja. Vzorci so po večini drobno desinirani, pepita, drobne črtice, karo vzorci...

Sedaj pa še čisto malo o modelih. Za pomlad-poletje 1981 se predvideva dolžina kril do podkolena ali do sredine kolena. Modeli kril so zelo različni, od klasičnih ravnih z raznimi razporki, pliseji, razne gube, športni modeli z žepi ali brez njih ali okrasnimi šivi in razni volani.

Veliko je tudi kombinezonov, hlače, ki imajo v pasu še vedno gubice ali pa so kar nabrane in spodaj ozke. Jakne in bluzoni so še vedno športni z raznimi žepi in okrasnimi šivi. Dovolj je tudi klasičnih modelov, ki so primerni za vse priložnosti. Nazaj prihaja zopet hlačno krilo. Še vedno se vidi veliko izdelkov iz prešitih materialov, raznega usnja, krzna in bombaža, prevlečenega z gumijasto prevleko.

Truga dvorana je manjša in v njej razstavljajo predvsem znani kreatorji Pariza (Pierre Cardine, Dior). Razstavljene imajo svoje ekskluzivne modele, ki so zelo lepi in modni, vendar je temu primerna tudi cena. Poleg kreatorjev razstavljajo tukaj še razstavljalci z raznimi dodatki, kot so torbice, pasovi, razni nakiti in pod.

Topla, umirjena in živahna kolekcija za jesen – zimo 1981/82

Tretja dvorana, ki je bila za naju najbolj zanimiva, je razstavni prostor s tkaninami. V to se zelo težko pride, ker je zaprtega tipa in če nimaš posebnega dovoljenja, te zelo neradi spustijo. S Petrom sva se nekako znašla in uspelo nama je priti tudi v to dvorano. Tukaj razstavljajo različne firme, od katerih je največ Nemcev, Avstrijcev, Italijanov in seveda Parižanov. Metražerji so prikazovali kolekcijo za jesen–zimo 1981/82. Vsak metražer ima svoj paviljon in prikazuje svojo kolekcijo, barve in vzorce. V tej dvorani je bil za nas obiskovalce zelo zanimiv pano, ki se je

nahajal v sredini razstavnega prostora. Ta pano je sestavljen iz štirih manjših. Vsak tak pano predstavlja eno skupino barv. Tako sva videla, da prevladujejo štiri osnovne barve. To so:

siva in njeni odtenki – od svetle do črne,
od kovinsko plave do temno plave,
rumeno rjave do čokoladno rjave
in olivno zelena.

Vse te barve izhajajo iz narave. To so barve gozda, jezer, morja, listja, dreves, trave, kamna itd. To pomeni, da morajo biti tople in prijetne že na pogled. Dopolnjujejo se z efektnimi barvami, ki izhajajo iz narodnih motivov: rdeča, rumena, plava.

Za desiniranje tkanin se uporablja rjasta barva, ki se zelo lepo vključuje k rjavim tonom in jim daje pestrost. Za desiniranje sivih tkanin uporabljajo odtenke bordo barve. V glavnem so desinirane tkanine umirjene, ton v tonu, barvno usklajene in vseeno dovolj živahne in prijetne. Ko vse to gledaš, dobiš dokaj jasno sliko, katere barve morajo biti zastopane in kakšni vzorci so predvideni za jesen–zimo 1981/82. Poleg tega panoja sta še dva informativna centra, kjer so ravno tako po skupinah razstavljeni vzorci in barvne karte.

Sedaj pa še malo o vzorcih in kvalitetah tkanin. Tkanine so po večini iz 100 procentne volne, mešanice poliestra in volne, nekaj moherja, kšmirja, angore, bukleja, buret svile in mikane volne. Od desiniranih tkanin je videti veliko drobnih vzorcev, različne variante pepita, ki so lahko dvo ali večbarvne, veliko ribje kosti – različnih širin in dovolj karo vzorcev, ki se delijo v dve skupini: skupina karo vzorcev za moške suknjiče in obleke, ki so bolj umirjeni, desinirani ton v tonu, različnih vezov (panama, circas) in obogatene z eno ali dvema efektnima barvama (rjasta pri rjavih in zelenih tonih, nekaj tudi rjavo-rumene, oker barve in bordo pri sivobelih in plavih desetih).

Živahni karo vzorci, veliko pletenin...

Druga skupina so karo vzorci za ženska krila, kostime in hlače. Ti karo vzorci so zelo različni. Nekateri so zelo živahni, kot primer škotski karo v različnih variantah, prince-degale in ostale variante. So pa tudi umirjeni, desinirani ton v tonu, a vseeno prijetni in lepi.

Poleg tkanin se vidi tudi dovolj pletenin, bombaža in žameta. Značilno za pletenine in bombaž je zelo veliko kombinacij tiska. Prevladujejo

tropski vzorci, razni geometrijski liki, črte, fantazijski vzorci in zelo malo rož. Za večerne prireditve pa so tkanine, pletenine, svila in druge finejše tkanine obogatene z lame prejo. To je svetlikajoča se preja, najpogosteje v zlati barvi.

Iz vsega tega lahko povzamemo, da je kolekcija tkanin za jesen–zimo 1981/82 zelo topla in umirjena. Živahnost ji dajejo posamezne efektne barve, ki se lepo usklajujejo z osnovnimi barvami tkanin.

Ker sva imela še mnogo časa, sva si ogledala še nekaj trgovin. Zelo znana modna hiša je „Galeria la Fayette“. To je večji trgovski center, sestavljen iz dveh velikih modnih hiš, v katerih najdeš prav vse, kar želiš: od kozmetike usnja, metražnega blaga do gotovih konfekcijskih izdelkov. Največji poudarek v izložbah trgovin je bil na kombinaciji bordo in žive barve.

Na novo sezono smo dobro pripravljeni

Ko sva pregledala ves sejem in obiskala tudi nekaj trgovin, sva ugotovila, da smo tudi mi našo kolekcijo za sezono jesen–zima 1981/82 barvno in desensko pravilno usklajili in šli po poti modnih tendenc, ki jih prinaša ta sejem in njegovi razstavljalci. To je za nas zelo važno, kajti vsak naš kupec želi modne in kvalitetne tknine.

Prvi kupci so že prišli in dali pozitivno mnenje o naši kolekciji. Naročila kuponov konfekcije so zelo obsejna in zelo nas skrbi, če bomo lahko toliko naredili kot želijo. Zato se potrudimo vsi, v razvoju izdelkov in v proizvodnji, da bomo kupone pravočasno in kvalitetno naredili, čimveč blaga izdobilimo in ustregli našim kupcem! Le na ta način se bo naše blago plasiralo na tržišče in več ko bo narejenega in izdobiljenega, večji bo naš prihodek. To pa je tudi želja vseh nas, zaposlenih v tovarni Novoteks.

BOŽENA TEKSTOR

V MESTIH ŽIVI 42,7 ODS. PREBIVALCEV

Od 1.903.460 prebivalcev Slovenije nas je avgusta letos živelo v enem izmed slovenskih mest 812.775 ali 42,7 %, od tega 47,9 % moškega in 52,1 % ženskega spola. Od vseh prebivalcev v Sloveniji nas je bilo letos avgusta 924.048 moških oz. 48,5 % in 979.412 žensk oz. 51,5 %.

Bereš danes morda prvič o nas?

Poročilo o delovanju osnovne organizacije ZSMS TOZD TKANINA v prejšnjem mandatnem obdobju

Naše mandatno obdobje se je izteklo; lepo in prav je, da poročamo o uspehih oz. neuspehih, ki so spremljali naše delo. Sprašujemo se, v koliki meri smo uspeli prebroditi razne težave in se vzporedno vključevati v tekočo problematiko TO z ostalimi DPO.

Volilno konferenco smo imeli 21. 1. 1980, na kateri smo izvolili novo predsedstvo ter delovne komisije: komisijo za MDA, komisijo za kulturo, komisijo za šport in rekreacijo, komisijo za idejno-politično izobraževanje, komisijo za informiranje in kldrovske komisije. V TOZD TKANINA smo imeli evidentiranih okoli 130 – 140 mladincev, aktivnih od tega dokaj velikega števila pa je bilo največ 25 – 30. Zakaj tako malo? Kot vsi veste, spremljajo tekstilno industrijo neurejeni odnosi:

- nizek osebni dohodek in
- večizmensko delo.

Na prvo mesto pa postavlja mo nezainteresiranost mladih ljudi za dogajanja v TO.

Za delo v obratih ni potrebna strokovna specializacija, dovolj je le priučitev, zato opažam velik odstotek mladih z nedokončano osnovno šolo. Veliko mladih je tudi iz sosednjih republik, s tem vzporedno pa nastopajo novi pereči problemi, npr. stanovanjski problem, problem prehrane, vse to pa se zopet navezuje na nizek OD. Mladi v Novoteksu nimamo veliko možnosti za rešitev ključnega življenjskega problema – stanovanj, saj so sredstva v ta namen še vedno mnogo premajhna.

Tudi v tem mandatnem obdobju smo sprejeli operativni program, ki pa ga v celoti nismo izpeljali. V naši OO je oteženo koordiniranje, saj imamo 3 in 3,5 izmensko delo. Mladi se porazdelijo, zato pa smo se dogovorili za 15 člansko predsedstvo.

Sestavili smo polletni program dela, v katerem je bilo zajetih nekaj stalnih spremljajočih nalog:

- evidentiranje za MDA,
- evidentiranje čimveč novih mladincev,
- evidentiranje novih članov za sprejem v ZK,
- povezovanje z ostalimi OO ZSMS v DO,
- evidentiranje mladincev za razne oblike izobraževanja.

Na MDA smo poslali tri mladince, ki so svoje delo zelo uspešno opravili. Na razne načine smo naše mladince tudi usposabljali; tako smo poslali osem mladincev na tečaj za bodoče funkcioniranje v mladinski organizaciji, dve mladinki pa na dvainpol mesečni politični tečaj, ki ga organizira RK ZSS.

Uspešno sta delovali komisiji za šport in kulturo, saj sta delovali v skupni povezavi s

tema dvema komisijama na ravni DO.

Zelo plodna je bila tudi povezava z OO ZSMS Konfekcija, saj smo skupno izvedli čistilno akcijo okoli našega vrta. Ta akcija pomeni tudi uspešno vključitev mladih v stalizacijski program. Povezava z OO ZSMS DSSS ni bila uspešna zaradi njihove neaktivnosti.

Še vedno velik problem je bolniški stalež mladih, o katerem smo se veliko pogovarjali tudi na naših sestankih. Pogovarjali smo se s temi problematičnimi mladinci; rezultat tega je, da včasih tudi lepa beseda mnogo zaleže.

Na splošno je bilo naše delovanje v primerjavi s sprejšnjim letom zadovoljivo, čeprav

s tem še zdaleč ne smemo biti zadovoljni, saj še vedno ni takšno kot bi bilo zaželeno. Še vedno v naših vrstah ni novega odziva, mi pa še nismo našli ključa za uspešnejše spodbujanje mladih. Veliko smo naredili že s tem, da ima OO ZSMS kot enakovredna organizacija z ostalimi DPO svoje predstavnike v OO ZK, v sindikatu in v delavskem svetu.

Morda bo danes kakšen mladinec v tovarniškem glasilu sploh prvič prebral nekaj vrstic o naši osnovni organizaciji, morda ga bo to spodbudilo, da se nam bo pridružil, ko bo slišal, da le nekje živimo, da smo prisotni. Če bo tako, bomo tega zelo veseli! Torej mladinci, ki ste pripravljeni resno delati, na plan! S tem, ko izvemo kaj in kako delamo, se bomo šele zavedali svoje odgovornosti in šele tako bomo uspešni.

VESNA SITAR

Nova mreža šol – razporeditev vzgojno – izobraževalnih programov

Pravkar mineva čas, ko po vsej Sloveniji vznemirljivo razpravljamo o novi mreži šol in s tem v zvezi o razporeditvi vzgojno-izobraževalnih programov (VIP) usmerjenega izobraževanja v srednjih šolah. V SR Sloveniji imamo že nekaj let značilen pojav:

želimo izobraževati več mladih, kot jih sploh imamo. Ta razlika znaša 5000–6000 srednješolcev. Pred nami je novo srednjeročno obdobje, ki nam nalaga, da vpis uskladimo z možnostmi.

Razen tega se je potrebno spoznati z naslednjim:

	družboslovno izobraževanje	proizvodno in naravnoslovno izobraževanje
šolski sistem dosežani: usmerjeno izobraževanje:	47 % 30 %	53 % 70 %

Če bi upoštevali vse želje po družboslovnem izobraževanju, bi lahko celo ogrozili družbeno-ekonomski sistem. Zato se nevdržno razmerje (47:53 %) mora izboljšati v korist tistih vzgojno-izobraževalnih programov, ki vodijo v proizvodne poklice, posebej še v prednostno opredeljene: agroživilstvo, metalurgija, kovinsko-predelovalna in elektro industrija.

Zavedati se moramo, da usklajevanje med potrebami prednostnimi potrebami, občinskimi željami, regijskimi željami in

dejanskimi možnostmi ne bo enostaven proces. Vendar bo do dogovora, v katerem kraju bo stala kakšna šola in kaj se bo v njej poučevalo, moralo priti.

Ugotovljeno je, da predlagana razmestitev VIP ne odraža dejanskih potreb dolenske regije. Zato sta morala Izvršni odbor občinske izobraževalne

skupnosti in komisija za razvoj usmerjenega izobraževanja izoblikovati spreminjevalne predloge. Spreminjevalne programe so podprli in zahtevali uporabniki; programi so znani že dobri dve leti.

Program razvoja usmerjenega izobraževanja v Novem mestu je bil sprejet v skupščini OIS in skupščine občine v jeseni 1978.

Novo mesto in VIP srednjega usmerjenega izobraževanja		ŠTEV. ODDELKOV	
		mladina	odrasli
gimnazija Novo mesto	pedagoška – VIP pedagoška usmeritev (SR)	3	
ekonomsko administr. šolski center No vo mesto	družboslovna – upravno adm. dej. (SR)	3	1
	ekonomska – poslovna in fin. dejavnost (SR)	3	
zdravstvena šola Novo mesto	zdravstvena – zdravstveno varstvo (SR)	3	
kmetijski šolski center Grm Novo mesto	kmetijska – kmet. predeloval. (SKR)	2	3
	– kmetijec (SR)	3	
šolski center za gost. Novo mesto	gost. in turiz. – kuhar (SR)	3	2
	– strežba (SR)	3	
izobraž. center za tehničke stroke Novo mesto	kmetijska – opravljalec kemij. str. in naprav (SKR)	2	
	– pripravljalec kem. (SKR)		
	– kemik (SR)		
	gradnja – gradbenec 1 (SKR)	5	
	– gradbenec 2 (SR)		
	kov. pred. ind. – oblik. kov. in upr. str. (SKR)	8	4
	– kovinar strojnik		
	elektroteh. – elektronika (SR)	3	1

legenda: SKR – skrajšani program
SR – srednja šola

HINKO ŠINTLER

DELEGATI
NAM
SPOROČAJO...

Pri izvajanju načrtovanih akcij z različnimi predpostavkami akcije NNNP 1979 smo ugotovili, da je v DO NOVOTEKS odlično uspela in dala pomembne rezultate pri krepitvi in podružbljanju ljudske obrambe in družbene samozaščite, zlasti je bil dosežen viden napredek pri usposabljanju izvajalcev in občanov za naloge s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Rezultati akcije NNNP v letu 1979 so pokazali, da je potrebno to vrsto aktivnosti dograjati in nadaljevati tudi v bodoče kot stalno obliko preverjanja, saj bistveno prispeva k uresničevanju obrambnih priprav in spodbuja h konkretni aktivnosti v vseh sredinah.

Tako se bomo v zimskem in spomladanskem času ponovno vključili v načrtno usposabljanje in preverjanje usposobljenosti vseh delavcev pri različnih predpostavkah. Prav tako je načrtovano usposabljanje vseh delovnih ljudi in občanov za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite na 8-urnem seminarju v šolskem letu 1980/81. Ta 8-urni seminar bo obvezen za vse občane. Kdaj in kje bo kdo vključen v seminar, bo pravočasno obveščen.

No, pa se povrnimo k akciji NNNP. Akcija NNNP-80 ima zlasti politično mobilizacijski pomen. Poleg krepitve moralno političnih vrednot in zavesti delovnih ljudi in občanov bo akcija prispevala k nadaljnjemu poglobljanju zasnove SLO, varovanju življenjskih in delovnih razmer ter neposrednemu organiziranju delovnih ljudi in ob-

čanov v družbeni samozaščiti, kot najbolj množičnemu temelju obrambne pripravljenosti.

Tako bomo v tem času v našem glasilu objavili strokovne prispevke, s katerimi bomo seznanjali delovne ljudi NOVOTEKSA s sestavki s področja LO in DS.

Splošne zakonske določbe o civilni zaščiti in civilna zaščita v DO Novoteks

Zakon o ljudski obrambi pravi, da imajo vsi delovni ljudje in občani Jugoslavije pravico in dolžnost sodelovati pri graditvi sistema splošne ljudske obrambe in pri pripravah države na obrambo, se usposablja in učiti za obrambo ter za svoje naloge v vojni.

Delovni ljudje in občani Jugoslavije imajo glede ljudske obrambe naslednje obveznosti:

1. vojaško obveznost,
2. obveznost služiti v civilni zaščiti,
3. obveznost usposabljanja in učenja za obrambo in zaščito,
4. delovno obveznost,
5. materialno obveznost.

Razen tega so še nekatere druge obveznosti, ki jih predpisuje zakon o ljudski obrambi. Obveznost služiti v civilni zaščiti velja za vse občane od dopolnjenega 16. do dopolnjenega 60. leta starosti (moški) oziroma do dopolnjenega 55. leta starosti (ženske).

Obveznosti služiti v civilni zaščiti pa niso zavezani:

1. osebe v službi v stalnem sestavu oboroženih sil,

2. vojaški obvezniki, ki imajo vojni razpored v oboroženih silah,

3. pripadniki milice,

4. nosečnice in ženske z otroki, ki še niso stari sedem let,

5. osebe, ki iz zdravstvenih razlogov niso sposobne služiti v civilni zaščiti.

Civilna zaščita je kot del sistema ljudske obrambe najširša oblika pripravljanja in udeležbe delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih organizacij ter družbenopolitičnih skupnosti pri zaščiti in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi akcijami in elementarnimi nesrečami.

Civilna zaščita se organizira v naseljenem kraju, krajevni skupnosti, organizaciji združenega dela in drugi organizaciji in državnem organu ter v stanovanjski hiši in drugih objektih.

Štabi civilne zaščite vodijo enote in organizacijo ukrepov civilne zaščite na svojem območju.

Ukrepi civilne zaščite so:

1. zaklanjanje prebivalstva in materialnih dobrin,
2. evakuacija,
3. preskrba ogroženega in prizadetega prebivalstva,
4. zatamnitev,
5. maskiranje,
6. radiacijska, biološka in kemična zaščita,
7. zaščita pred rušenji, poplavi, požari in eksplozijami,
8. prva medicinska pomoč,
9. prva veterinarska pomoč,
10. asanacija terena,
11. ukrepi za red.

Kakor predvideva zakon o ljudski obrambi, da morajo organizacije združenega dela organizirati enote civilne zaščite.

te, tako smo tudi v DO NOVOTEKS organizirali enote civilne zaščite.

V enotah civilne zaščite DO v Novem mestu imamo sedaj vključenih pribl. 200 ljudi, ki so organizirani v šestih enotah in jih vodi 6-članski štab CZ.

Enote civilne zaščite DO NOVOTEKS v Novem mestu so:

1. enota radiacijske, biološke in kemične zaščite - RBK,
2. tehnično reševalna enota,
3. obveščevalno-alarmna enota,
4. gasilska enota,
5. enota prve medicinske pomoči,
6. enota za vzdrževanje reda in varnosti.

Štab civilne zaščite:

1. Miklič Jože - poveljnik CZ
2. Špehar Ivan - namestnik poveljnika CZ
3. Ivkovič Ivo - načelnik štaba CZ
4. Kovačič Danilo - namestnik načelnika štaba CZ
5. Marčič Vlado - član štaba
6. Jedlovnik Branka - članica štaba.

Razen tega ima DO enote civilne zaščite tudi v dislociranih TOZD.

TOZD KONFEKCIJA II. Vinica ima splošno enoto civilne zaščite, ki šteje 30 ljudi in je razdeljena na 4 ekipe:

1. gasilska ekipa,
2. reševalna ekipa,
3. RBK ekipa,
4. ekipa prve pomoči.

V TOZD Predilnica Metlika štejejo enote civilne zaščite 60 ljudi, ki so razporejeni v:

1. enoto prve medicinske pomoči,
2. gasilsko enoto,
3. reševalno enoto.

Štab CZ v TOZD Predilnica Metlika:

1. Kukman Ivan - poveljnik CZ
2. Šuštar Jože - načelnik štaba CZ
3. Gregorčič Tone - član štaba
4. Siročič Ilija - namestnik poveljnika CZ
5. Stipanovič Zorica - član štaba

To je na kratko opisana sestava civilne zaščite DO Novoteks.

Razen enot CZ pa imamo v DO še enote NZ in TO, o katerih pa bomo spregovorili v prihodnji številki.

Malčki iz našega vrtca po evakuaciji - prizorček z ene zadnjih vaj NNNP v delovni organizaciji NOVOTEKS.

Jakčev dom v Novem mestu

28. oktobra je bil za Novomeščane zgodovinsko pomemben dan. Ta dan so podpisali dogovor že dolgo prisotne zamisli o ureditvi kulturne hiše, v kateri bi hranili, proučevali in razstavljali umetnikova dela, ki jih bo le-ta podaril Novemu mestu. Temu slovesnemu dejanju so prisostvovali predstavniki novomeškega gospodarstva, kulture in družbenopolitičnega življenja.

Po predstavitvi akademika, profesorja, častnega občana in ustvarjalca opusa umetniških stvaritev, Novomeščana Božidarja Jakca in idejne zamisli o namembnosti Jakčevega doma, so podpisali sporazum med umetnikom in predstavniki občine o medsebojnih obveznostih pri ureditvi doma.

Stavba, ki jo je gradil oče Božidarja Jakca na Društvenem trgu št. 1, v kateri je sedaj Šolski center za gostinstvo, naj bi ponovno postal Jakčev dom.

Šolski center za gostinstvo se bo po izpraznitvi sedanje poklicne šole v šolskem letu 1981/82 preselil v njene izpraznjene prostore. Takoj po izpraznitvi stavbe se bodo pričela potrebna obnovitvena dela in leta 1983 bo po predvidenem programu Jakčev dom odprt.

V programu namembnosti Jakčevega doma so uvrščene dejavnosti, ki bodo celovito predstavljale življenje in umetniško ustvarjanje Božidarja Jakca. Z delom in programom, ki ga bo dom razvijal, želimo dopolniti kulturno življenje v Novem mestu, dom bo pa tudi središče za proučevanje Jakčevega obsežnega dela. Tako bo študijska naravnost ustanove povezala ustvarjanje novomeškega rojaka z delom mladih generacij.

In kaj bo vse v Jakčevem domu?

- študijsko središče za proučevanje likovne ustvarjalnosti Božidarja Jakca, njegove vloge v slovenski, jugoslovanski in evropski umetnosti;

- spominski muzej novomeškega rojaka;

- razstavljena bodo dela iz bogatega opusa umetnika in človeka;

- zaokroženo podoba Božidarja Jakca bo dopolnjevala zbirka domačih in tujih avtorjev, ki jih je v življenju zbral umetnik sam;

- v domu bo urejena grafična delavnica, v njej bo ustvarjal avtor svoje nove grafike;

- v poglobljen študij bodo vodile bogate zbirke umetniških posnetkov in drugih tonskih

zapisov, filmoteka s prvenci slovenskega filma;

- bogastvo rokopisov umetnikov in literatov bo razstavljeno v posebni zbirki, ki bo dragoceno študijsko gradivo umetnikom, literatom in zgodovinarjem.

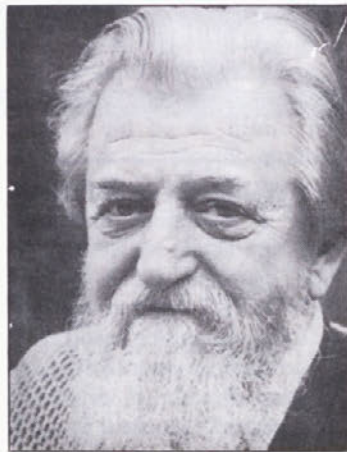
Za program, ki je sestavljen, bo urejena vrsta prostorov. Poleg razstavnih dvoran, knjižnice in posebnih arhivov bodo urejeni študijski prostori, delovni atelje z zbirko plošč in lesorezov, sodobni depoji in restavratska delavnica. Dom bo dopolnjeval večji prostor za

predvajanje audiovizualnih programov in kulturni prostori za kulturne delavce z družabnim prostorom za obiskovalce.

Tako je ob 80-letnici rojstva umetnika, našega rojaka, ponovno oživela zamisel o ureditvi kulturne hiše, v kateri bodo hranili, proučevali in razstavljali umetnikova dela.

Prepričani smo, da se je s podpisom dogovora začel izvajati projekt, s katerim se bomo Novomeščani oddolžili rojaku, umetniku in mojstru Božidarju Jakcu.

DANILO KOVAČIČ

Mojster Božidar Jakac, zaslužni umetnik in velik humanist, se s svojimi deli in dragocenimi zakladi vrača v očetovo hišo.

Razstava slik 10. dolenjske slikarske kolonije NOVOTEKS v Šentjerneju

V počastitev občinskega praznika občine Novo mesto smo razstavljali 10. Dolenjske slikarske kolonije v avli nove, izredno lepe šole v Šentjerneju.

Letos v prvih dneh avgusta je praznovala desetletnico obstoja Dolenjska slikarska kolonija NOVOTEKS, za katero je značilno, da je za razliko od podobnih slikarskih kolonij imela skoraj vedno predpisano temo. Pred desetimi leti so slikarji ustvarjali na temo propadajočih mlinov na Krki, nato so se lotili upodabljanja izredno zanimive dolenjske kmečke arhitekture in mehke dolenjske pokrajine; peta in šesta Novoteksova slikarska kolonija sta bili posvečeni Novemu mestu, medtem ko je tema v sedmi in

osmi zelo široko zajeta: vse od dolenjske metropole do človeka, ki preliva in dela na tem koščku zemlje.

Leta 1979 smo se na pobudo Franca Leskovška—Luke in odbora za varstvo spomenikov NOV na Rogu odločili za temo Partizanski Rog in Baza 20, ker so ti kraji povezani z nepretrgano verigo pomembnih zgodovinskih dogodkov in navadno si želimo vse tisto, kar nam je najdražje, tudi ohraniti. Eden izmed načinov ohranjanja je tudi slikanje. Slike, ki jih naslikajo umetniki, imajo razen likovne vrednosti še dokumentarno, kajti skozi lik: na sporočila preseva tako realnost današnjega časa kakor tudi preteklost.

Jubilejna dolenjska slikarska kolonija NOVOTEKS 1980 je bila posvečena GORJANCEM, Gorjanskemu bataljonu in krajem, ki so povezani z zgodovino Gorjanskega bataljona.

V letošnji NOVOTEKSOVI slikarski koloniji so sodelovali pod vodstvom Andreja Pavlovca, ki je kakor dosedanjih devet tudi to deseto uspešno vodil, slikarji Anton Dolenc, Eva Hlimer, Jože Kotar, Kamilo Legat, Ignac Meden, Mirna Pavlovec, Marija Prelog, Evgen Sajovec in Tone Tomazin.

Slike desete Dolenjske slikarske kolonije Novoteks si bomo lahko ogledali tudi v Dolenjski galeriji v Novem mestu januarja 1981.

Kamilo Legat: Prežek (a kvarel z 10. Dolenjske slikarske kolonije)

Ob 25. obletnici potovanja v službi miru in sožitja med narodi sveta

Piše: Ivan Ivković

IZ ADENA PROTI DOMOVINI

Kratek čas, kolikor smo se zadržali v Adenu, je tovariš Tito izkoristil in vrnil obisk guvernerju mesta. Bilo je izredno vroče. Želeli smo si naše reške pitne vode; ta, ki smo jo tu ukrcali, je bila neprijetnega okusa, pa se je bilo z njo v tej vročini težko odžejati.

31. januarja ob 9. uri zvečer smo izpluli iz Adena, prirčno pozdravljeni od meščanov in posadki ladij, ki so bile usidrane v luki. Izpluli smo po mirnem arabskem morju proti Suez. Rdeče morje ni bilo tako mirno; zibalo in premetavalo nas je vse do priveza v Suez, kjer nas je čakala velika množica ljudi. Vsi so želeli videti in pozdraviti visoke goste iz Jugoslavije. Na ladjo je prišel predsednik ZAP. Naser; to je bilo prvo sračenje Tita z Naserjem.

Ljudje na obali in mornarji na ladjah so burno pozdravljali to snidenje. Tovariš Tito in Naser sta se na ladji pogovarjala o svetovni situaciji, razvoju in gospodarstvu ter možnosti za izvenblokovsko politiko. V času državiških razgovorov na Galebu smo v spremstvu številnih ladij pluli do Ismajlije. Tu se je premijer Naser po končanih razgovorih pozdravil s tovarišem Titom in z drugimi osebnostmi. Topovske salve na Galebu kakor tudi obale Egipta so pozdravljale to srečanje. Mi pa smo nadaljevali pot proti Port Saidu po lepem in toplim dnevu. Sedaj smo si lahko boljše ogledovali okolico Sueškega prekopa; ko smo pluli na začetku te naše poti skozi prekop, je bila noč.

Prekrasno je pluti po prekopu, lepo se je videla peščena pustinja in poln prekop ladij.

Pripluli smo v Port Said, veliko egiptovsko luko. Tu smo ostali dva dni. Ogledali smo si mesto in zadnjič na tem našem potovanju smo se oskrbeli z južnim sadjem.

7. februarja ob 7. uri zjutraj smo izpluli iz Port Saida. Luka je bila polna ljudi, pozdravljali so nas s kopnega in s številnih ladij v luki. Galeb je zarezal brazdo proti domovini, proti Reki, kjer bomo zaustavili motorje in končali to naše veliko potovanje.

Sredozemsko morje je bilo mirno. Bliže kot smo domovini, hladneje je. Za nami je Kreta; tu nas nekoliko močneje ziblje, vendar ni bilo hudo. Pred nami se že vidi rt Matapan; moramo še mimo Krfa, pa bomo v Jadranskem morju. Tako smo okoli polnoči 9. februarja vpluli v naše teritorialne vode. Srečni opazujemo našo obalo. Dolgo

nas ni bilo doma. V 74 dneh in nočeh smo prepluli pot, dolgo 1400 milj. Plujemo okoli otoka Visa, vsi smo na palubi. Letna oblčila smo zamenjali z zimskimi; nič več ni sončenja, vendar nič za to, saj smo doma. V naši domovini je najlepše, pa tudi zimo dobro poznamo. Tovariš Tito z daljnogledom s palube Galeba opazuje otok Vis. Spominja se slavnih dni osvobodilnih bojev in časa, ki ga je prebil na tem otoku.

Okoli 11. ure smo se srečali z našo floto, ki je priplula, da bi nas spremljala do Reke. Z robnim pozdravom so nas pozdravljali, mi jim veseli odzdravljamo. Pozdravljali smo se z vsako našo ladjo, ki smo jo srečali na tem delu naše poti.

Popoldan smo se fotografirali s tovarišem Titom, admiralom Čemim, komandantom mornarice Matom Jerkovičem in komandantom „Galeba“ Abrom Stanislavom. Bili smo nadvse srečni in ponosni, da smo bili s Titom na tem zgodovinskem potovanju miru, da smo se srečno vrnili v domovino. Še en dan plovbe in pristali bomo v Reki, naši največji luki.

Piše PETER KUMER

PRIJEDOR – KOTLOVAČA

V Prijedoru so nas sprejeli Rifet, Ismet, Junus, Sakib, Muho in drugi prijatelji; sprejem je bil tako prisrčen, da ga je težko opisati.

Najprej smo se ustavili pri hiši tovariša Ismeta, enega izmed prijateljev gostiteljev. Njegova žena Nura nam je takoj postregla z žganjem in kavo. Po kratkem klepetu nas je tovariš Rifet odpeljal v osnovno šolo „16. maj“ pod prho. Tu smo sprali umazani in pot s teles, ki sta se nas držala že nekaj dni. Ko smo se okopali in preoblekli, smo se počutili kot preroje-

ni. Zbrali smo se v hiši tovariša Rifeta; prišli so mnogi prijatelji tovariša Danila iz Prijedora. Tu so nam pripravili večerjo s samimi bosenskim specialitetami.

Predno nadaljujem je prav da povem, da je hiša tov. Rifeta v starem muslimanskem delu Prijedora z vso svojo značilno arhitekturo. Pa še nekaj: stanovanja so tako čista in tako prijetna zaradi pridnih rok žena; kamor pogledaš, so preproge, vezene, okrasne blazine in podobno. Bil sem presenečen, končno, stopil sem prvič v muslimansko hišo.

Ob dobrotah, ki jih je gostoljubno pripravila Rifetova žena Kika in ob kozarčku hruškovega žganja, ki je posebnost teh krajev, je stekel sproščen pogovor o vsem mogočem in nemogočem, največ pa seveda o doživljajih na naši poti, ki jih tudi ni bilo tako malo. Ugotovili smo, da smo zopet med ljudmi, ki so izredno dobri in ki znajo biti izredno veliki prijatelji. Ta občutek, ki nas je spremljal na vsej naši poti, nas tudi tu ni izneveril.

Hoteli smo si očistiti čevlje, pa so nam rekli, da je za to še čas in najraje še pripovedujemo o prehojeni poti. Zanimalo jih je prav vse, kar smo med potjo doživeli in jim povedali, tako da smo kar z veseljem govorili. Pogovor se je zavlekel pozno v noč in se nam ni več mudilo,

saj smo bili veseli, da smo že skoraj na cilju; do Kozare nas je ločilo le še nekaj čez 20 kilometrov.

Končno smo se le odpravili spat v čiste postelje in takoj smo zaspali, ker nas je premagala utrujenost.

Zjutraj, ko smo vstali je bilo sonce že visoko na nebu, toda to nas ni motilo, saj nismo bili več daleč. Takoj po umivanju in zajtrku smo šli po čevlje, da si jih očistimo, toda na naše veliko presenečenje smo našli čevlje zunaj na soncu lepo očiščene in posušene. Kdo jih je očistil, smo lahko le ugibali in si mislili. Presenečeni nad tem smo se s tov. Rifetom odpravili na kratek sprehod po okolici. Tu je veliko džamij z vitkimi minareti, na katerih so visele zelene muslimanske zastave na pol droga, še vedno v spomin in čast umrlemu tovarišu TITU. Hodili smo ob reki Sani. Sana je precej velika reka in poleti baje zelo topla in primerna za kopanje, kar pa se nam ni zdelo, ker je bila od stalnega dežja zelo narasla in umazana.

Po kratkem sprehodu smo se odpravili proti Kozari, točneje proti planinskemu domu Kotlovača. Skozi Kozarac smo hiteli cilju nasproti, toliko, da smo se utegnili ustaviti na pokopališču, kjer sem zasledil zanimiv muslimanski nagrobnik na katerem piše takole:

„POPOTNIK,

v tem grobu ležim za vedno danes mrtev jaz, ki sem bil včeraj to kar si danes ti.

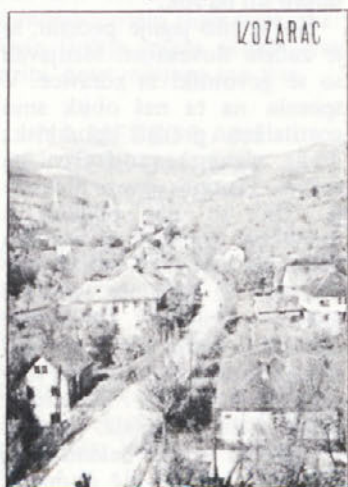
Ti pa boš jutri to kar sem danes jaz.”

Ta napis se mi je zdel dovolj simboličen in jasen, zato sem si ga tudi prepisal in ga objavljam.

Kozarac je zelo velika vas v Podkozariu, ki je med vojno zelo veliko trpela zaradi okupatorskega terorja, podobno kot tudi druga naselja v teh krajih.

Naš cilj se je bližal in zato smo hiteli naprej. Z glavne ceste smo zavili na gozdno pot, ki se je vila po kanjonu potočka, ki smo ga čez nekaj časa prebredli in na koncu soteske zagledali ob izviru potočka kot v nekak-

(Nadaljevanje na 16. str.)

(Nadaljevanje s 15. str.)

šnem kotlu planinski dom planinskega društva Prijedor. Planinski dom je zelo lep in leži ob potočk in lepi travnati jasi sredi mogočnih Kozarskih gozdov.

Prisrčno prijateljstvo in iskreno tovarištvo

Že od daleč se nam je dozdevalo, da se tu nekaj dogaja in res, ko smo prišli bliže, smo že videli, da se naši prijatelji pripravljajo na slavo nam v čast. Prijedorčani so pripravljali jagnje za raženj; sprejeli so nas veselo in z obveznim šilcem. Takoj nam je bilo jasno, da danes ne bomo videli Mrakovice, ko je naš končni cilj. Hočeš nočeš, morali smo se prilagoditi. Namestili so nas v sobo. Komaj smo uspeli napisati nekaj kartic in kupiti značke, že so nas poklicali, naj se jim pridružimo in pomagamo. Najprej nas je tovariš Ismet, ki je direktor frizersko brivske zadruge Prijedor, vse po vrsti obril na teresi pred domom, tovariša Danila, ki je imel dolge lase, da so mu silili v oči, pa še ostrigel. Drugi so ta

Pred planinskim domom Prijedorčanov.

da smo kaj kmalu začeli prepevati; res da nismo peli kot slavčki ubrano, prepevali pa

smo le. Za mizo se nas je zbralo kar dosti; bili so prisotni tudi predstavniki družbenopolitične

ga življenja Prijedora, člani planinskega društva, predvsem pa dobri tovariši. Še posebej naj omenim čika Branka, sedemdesetletnega moža, prvoborca, ki je sodeloval v bojih na Kozari. Ko nam je pripovedoval o tistih težkih časih, je govoril tako bistro in zavzeto, da mu teh le t ne bi nikoli prisodil.

Naše slanje je za kratek čas zmotil dež, vendar smo lahko kmalu nadaljevali pogovore do večera, ko se je bilo treba posloviti od prijateljev, ki so morali nazaj v Prijedor. Mi smo seveda morali iti spat, ker smo planirali zjutraj pot naprej na Mrakovico. Hitro smo zaspali in kar prehitro je napočil dan, ki je bil podoben prejšnjim. Čemerjen hladan dan in oblaki so pretili z dežjem. Kljub temu pa smo se takoj po zajtrku napotili proti Mrakovici.

Pojasnilo o uvedbi in vodenju disciplinskega postopka

Ker se zadnje čase pojavlja več naših delavcev, ki ne vedo pravnega postopka za uvedbo in vodenje disciplinskega postopka, dajem sledeče pojasnilo.

Delavec je lahko odgovoren samo na podlagi samoupravnih splošnih aktov ter zakonov.

Medsebojne obveznosti in odgovornosti v delovnem razmerju so delavci TO dogovorili v samoupravnem sporazumu o združenju dela delavcev v TO; v pravilniku o obveznostih in odgovornostih delavcev TO združenega dela in DSSS so te obveznosti in odgovornosti opredeljene podrobneje. V njem so določene oblike, postopek in organi, ki ugotavljajo delavčovo odgovornost, kakšna sankcija zadeve delavca, ki ne spoštuje delovne discipline, pogoje za odstranitev iz TO ter pogoje delavčeve materialne odgovornosti za škodo, ki jo povzroči na delu ali v zvezi z delom.

Vsak delavec je odgovoren za uresničevanje skupnih ciljev organizacije združenega dela ter za storitve in opustitve, ki so v nasprotju z obveznostmi, sprejetimi v samoupravnih sporazumih in drugih samoupravnih splošnih aktih.

Delavec je disciplinsko odgovoren samo če je kriv.

Če je delavec kršil delovne obveznosti, mu je mogoče izreči le ukrep, določen v pravilniku o obveznostih in odgovornostih delavcev TO

združenega dela in DSSS in po postopku, ki ga določa ta pravilnik.

Vsi delavci v naši DO so v disciplinskem postopku enako-pravni.

Disciplinsko odgovornost pri nas ugotavlja skupna disciplinska komisija na sedežu DO Novoteks kot organ prve stopnje. Ona odloča o delavcih evi disciplinski odgovornosti in nu izreče tudi disciplinski ukrep. Če je s kršitvijo delovne obveznosti ali z drugimi kršitvami delovne discipline nastala škoda, lahko disciplinska komisija odloči tudi o povrnitvi škode ali pa da pobudo za odškodninski postopek.

Postopek za ugotavljanje odgovornosti delavcev se začne na zahtevo delavskega sveta, individualnega poslovnega organa ali predsednika kolegijskega poslovnega organa, organa samoupravne delavske kontrole, zbora delovne enote, družbenega pravobranilca samoupravljanja ali sindikata kakor tudi pristojnega organa družbenopolitične skupnosti.

Navedeni organi torej lahko zahtevajo uvedbo disciplinskega postopka, medtem ko vsak delavec lahko da pobudo za uvedbo disciplinskega postopka.

Razlika med pobudo in zahtevo je očitna. Če bo disciplinska komisija dobila pobudo za

uvedbo disciplinskega postopka, bo šele tehtala in presojala, ali bo sploh uvedla disciplinski postopek. Če bo dobila od pristojnega organa „zahtevo“ za uvedbo disciplinskega postopka, bo morala začeti oziroma nadaljevati disciplinski postopek, ne da bi presojala umetnost oziroma ustreznost uvedbe disciplinskega postopka.

Glede na statusni položaj vsakega delavca v združenem delu že iz njegovega statusa izhaja pravica, da lahko vedno da pobudo za uvedbo disciplinskega postopka. Takšno pobudo delavcev poda pri organu, ki je sicer upravičen zahtevati uvedbo disciplinskega postopka ali pa neposredno pri disciplinski komisiji. Če je pismena pobuda za uvedbo disciplinskega postopka bila oddana pri disciplinski komisiji, jo ona oceni in če ugotovi, da je utemeljena, začne z disciplinskim postopkom.

Uvedbo disciplinskega postopka ne zahtevajo samo organi temeljne organizacije, pač pa tudi tako imenovani „zunajni organi“, to je družbeni pravobranilec samoupravljanja, sindikat ter pristojni organ družbenopolitične skupnosti (npr. občine). To je gotovo odraz zaostrene odgovornosti v združenem delu.

(Nadaljevanje sledi!)

MARIJA HODŽIĆ, iur.

Predaja zastave Planinske zveze Slovenije planinskemu društvu v Prijedoru.

čas jagnje postavili na raženj in vrteli. Tudi mi smo ga pomagali vrteti in čeprav tega dela vsaj jaz nisem vajen, mi je še kar dobro šlo od rok.

Ko je bilo jagnje pečeno, se je začela slovesnost. Menjavali so se govorniki in zdravice. V spomin na ta naš obisk smo gostitelji predali spominska darila, planinskemu društvu pa zastavo Planinske zveze Slovenije. Oni so nas obdarili z domačim žganjem in velikim paketom najboljših svežih napolitank iz Krašove tovarne keksov v Prijedoru. Da so bile res najbolj sveže, je bilo razbrati iz žiga datuma izdelave, saj smo prečitali leto 1981. Dobrota z različna nam je prijala, pa tudi kozarci so se kar nekam hitro praznili. Zato ni nič čudnega,

Zgodnja in kasna renesansa (1400 - 1600)

Izraz renesansa (italij. „renascere“) pomeni preporod. V tej dobi je to preporod antične umetnosti in načina življenja nasploh. Začel se je v Italiji, kamor so se po padcu Carigrada zatekli bizantinski znanstveniki. Slikarji in kiparji so se zgledovali po starih Grkih in Rimljanih, stavbe so bile zidane v svobodnih in uravnovešenih razmerjih okroglih oblik. Palače niso bile več grajene v višino, ampak ostajajo trdno na tleh. Človek postaja merilo vsemu. Mesta se močno uveljavijo, utrdijo si sodne in upravne pravice. Veliko moč mest spozna tudi plemstvo, ki si sposoja od velikih bančnikov denar. Moč denarja zrahlja trdni red. Tej dobi bi lahko rekli tudi plemiško meščanska doba, ki pa je bila za kmete prav žalostna.

Renesansa v oblačenju se je začela že v pozni gotiki. Tedaj začnejo mladeniči nositi dolge lase, žene si izrezujejo vse večje izreze na oblekah. S tem jasno pokažejo, da ne cenijo več skromnosti in onostranstva, kamor jih je usmerjala vera in cerkev, temveč cenijo tudi lastno lepoto in tudi to, da drugi uživajo njihovo prikupnost.

Za renesanso je značilen gizdavi individualizem; v svoji noši kažejo ponos: ponos na osebnost, mogočnost, lepoto, predvsem pa na bogastvo, zlasti v visoki renesansi.

Obleke meščanov so bile v tem času precej široke in udobne, podložene z drugim blagom, največkrat s svilo, z večjimi ali manjšimi razporki, skozi katere se je videlo spodnje blago.

Značilnost moške mode je bil vedno krajši život pri jopiču in podaljšani spodnji del. Rokavi so bili od komolca navzgor

močno široki in nagubano všiti v rokavni izrez.

Jopiči so bili različne dolžine, nekateri so komaj pokrivali kolke, drugi so segali do polovice stegen. Prevezovali so jih s pasom. Večina jopičev je bila brez ovratnika, nekateri pa so imeli nizke stoječe ali položene. Pod jopičem so nosili srnjce, gosto nagubane na prsih. Hlače nogavice, ki so se prej tesno prilegale telesu, se sedaj razdelijo v široke hlače do kolen in nogavice.

Pri meščanih je bil posebno v veljavi kožuhočinast plašč z velikim ovratnikom. Moški so nosili dostojanstveno brado, ki je bila večinoma vodoravno pritrjena. Če vlji so bili spredaj pretirano široki, imenovani kravji gobec. S to obliko čevljev je hotel bogat meščan pokazati trdnost in stabilnost svojega stanu.

Ženske se v tem času oblačijo v bolj ohlapna oblačila. Pretirano stisnjen život, dolge vlečke, koničasti čevlji in viso-

Utrinek renesanse v dvajsetem stoletju . . .

Moda renesanse je ohranjena na velikih umetniških delih italijanskih slikarjev.

ka pokrivala izginjajo. Život je v renesansi spet v naravni višini. Nagubani rokavi, ki so služili čisto pri oblekah za okras, so se lahko menjali, kajti bili so le pripeti in ne všiti. Za pokrivanje globokih izrezov so uporabljale tančico in bogato okrašen velik ovratnik, ki se je kasneje razvil v brezrokavno jopico.

V tem času se pojavi kot modna novost robček in dolge, nadišavljene rokavice. Pri nakitu so bile najbolj priljubljene težke zlato veržice.

Pokrivala so bila enostavnejša od gotskih. Ženske so nosile neke vrste avbe, okrašene s trakovi in z biseri, tančice in šale, ki so jih ovijale kot turban. Nosile so že klobuke, ki so bili podobni baretkam. Moška baretka je bila srednje velika in okrogla, ženska nekoliko širša.

Dekleta so imela v kito spletene lase, okrašene s trakovi in z nakitom. Pri ženskah je bila moda visoko čelo. Sredi 14. stol. se pojavijo bogate tkanine: brokat, zamet, atlas in naravna svila. Močno razvita industrija svile je bila v Benetkah, Firencah in Milanu. Italijanska svila s

kovinskimi vtkanimi nitmi je kmalu preplavila evropski trg.

V drugi polovici 16. stol. vodi v modi španski dvor. Ra zkošje z vsemi modnim novostmi se je sedaj širilo po kraljevskih, knežjih in grofovskih gradovih in bogatih meščanskih palačah.

NEKOČ: 6 LITROV NAFTE ZA 1 kg PŠENICE

Letošnje napovedi kažejo, da svetovni pridelek žita ne bo dosegel količin iz leta 1979, ko smo doživeli drugo izmed rekordnih letin v zadnjih desetletjih. Izvoz žita na svetu bo zato manjši od uvoznih potreb, kar bo hkrati povečalo cene žitu. Slednje bodo prišle v korak s skoki cen nafte, ki ne korakajo več, temveč „divjajo“ navzgor proti vsem pričakovanjem. Cene pšenice in nafte so skoraj že izenačene, nekdanja pa je normalno razmerje znašalo: 1 bušel (27,2 kg) pšenice = 1 barel (sodček 159 litrov) nafte, kar bi pomenilo 6 litrov nafte za kilogram pšenice.

Neodvisnost od uvoza krušnih in krmnih žit pomeni tudi za našo državo osnovni pogoj, da bomo imeli pozitivno zunanjetrgovinsko bilanco v kmetijstvu. Naš „zeleni načrt“ zato ne poudarja zaman, kako izrednega pomena je osamosvojitve Jugoslavije v pridelovanju krušnih žit. Pri žitih se moramo čimprej uvrstiti med izvoznike. Celo Grčija izvažala zadnja leta pribl. četrto milijona ton žita.

NA MESEC LANI 1548 UMRLIH LJUDI

V letu 1979 je umrlo v Sloveniji 18.574 ljudi ali 1548 povprečno mesečno. V času od septembra 1979 do avgusta 1980 se v primerjavi z obdobjem leto dni prej koeficient na 1000 prebivalcev ni spremenil (9,8). Vresnost tega koeficienta za avgust 1980 je že nižja – 8,9.

Novo mesto v davnini in pred sto leti

Leta 1469. so Turki Metliko in samostan požgali. Redovnike so sprejeli Novomeščani, da jim opravljajo službo božjo. Neka gospa iz Črnomlja, Elizabeta Sopčanova, sezidala jim je samostan poleg kapelice sv. Leonarda, katero jim je prepustil Kostanjeviški opat Egidij ter izročil v dan 7. januarja 1470. leta.

Leta 1494. je ustanovil papež Aleksander VI. na željo cesarja Friderika kapitel; cesar Maksimilijan mu je pa 1509. leta svoja posestva v dohodke izročil, zato slovi tudi ta vladar sploh kot ustanovitelj Novomeškega kapitla.

V cerkvenem oziru je bilo mesto podložno Oglejskim patrijarhom. Ti so imeli svoje namestnike v duhovnih stvareh za Kranjsko, Štiro in Koroško. To častno službo so opravljali Novomeški prošt Polidor Montagnana 1587. leta, Marko Khun 1599. leta; prošje Nikolaj Mrav 1599. leta, Mihael pl. Kumberg 1650. leta, Janez Andrej pl. Stenberg 1653. – 1666. leta in Jurij de Marotti 1716. leta pa kot titularni ali pravi škofje so toliko laže zastopali patrijarhe. Ko se je 1787. leta dovršila nova uravnava do tega časa jako neugodnih mej škofijskih pripadale so Ljubljanske škofiji vse duhovnije, ki so bile doslej pod Oglejskimi patrijarhi, torej tudi Novomesto.

Avstrijski nadvojvoda Karol je izpremenil 158. leta Karlovec v mejno trdnjavo proti Turkom. Vojaki z uradi so se preselili v Karlovec. To je bil hud udarec za mesto. Turki so se polastili mesta Kaniže na dolinem Ogrskem; s tem je bila kupčija ustavljena. Da je nesreča priklopila do vrhunca, vpepelil je požar 1664. leta mesto malo ne popolnoma. To je pripravilo mesto v neizrečeno nesrečo. Kdor je še kaj imel, užival je

dobiček svojega truda brez upanja, da si pridobi novega. Tako je izginilo iz mesta prejšnje blagostanje. Da bi se mesto vsaj nekoliko opomoglo, ustanovila je blaga cesarica Marija Terezija 1746. leta gimnazijo, a 1778. leta tako zvano 3 razredno normalno šolo ter poduk izročila redovnikom sv. Frančiška. Poduk na gimnaziji so oskrbovali frančiškani do 1870. leta. Tudi je postalo Novomesto „okrožno mesto“, ko so bili vicedomi 1748. leta nadomesteni z okrožnimi glavarji.

Pred mestnimi vrati poleg ceste proti Ljubljani je stal 1672. leta sezidani samostan kapucinski, ki pa je bil zaprt 1786. leta. Tu je pisal slovenski pisa-

mračilo, ter napadejo hišo nečega ubožnega meščana. Meščani, misleč, da so roparji, zaženo glas: „Roparji, roparji so v mestu!“ Po cerkvah prične plat zvona biti, a bobnar z bobnom meščane k orožju klicati. Meščani se hitro oborože in hite nad razbojnike. Francozi, slišavši ropot in zvonjenje po mestu, mislijo, da je to znamenje po okolici razpostavljenim vojakom, naj mestu na pomoč prilete, hitro zapuste mesto in se še po noči umaknejo do Trebnjega. Bila je namreč raznesena govorica, da nad 60.000 cesarskih tu preži na Francoze, da jim zabrani odhod. Ta srčnost je za sedaj rešila mesto druge nadležnosti: kajti kmalu potem

oboroženi s kosami, vilami in jedncim orodjem okolo mesta čakajoč Franczov. V tem so pa plenili po mestu in okolici, dokler jih niso francoski vojaki razkropili in pomirili.

Vsak kmet, ki so ga zasačili v mestu, bil je umorjen brez milosti, a meščanom je bilo prepovedano pod smrtno kaznijo sprejeti kakega človeka pod streho. Za kazen so požgali Bršljin in druge vasi po okolici.

*Naj pogine z letopisa
Krvotočnih dni spomin!
Mesto svetega Feliksa
Žaril palen si Beršljin!*

*Rjovelj so kanoni
V kmetiče razljutene:
D'narjov lakomni Frankoni
Spuntali Kočevanje.*

Dr. J. Zupan.

Vsled Dunajskega miru v 14. dan oktobra 1809. leta je prišlo mesto pod francosko vladno in ostalo do 1813. leta. V 15. dan avgusta tega leta se je še slovesno obhajal god cesarja Napoleona I., malo dni potem so francoski vojaki zapustili mesto ter ga cesarski zasedli.

Od leta 1814. do 1817. je trla ljudi najhujša lakota, ki se pomni. Mnogo ljudi je od lakote pomrlo. Memik turšice je stal nad 7 gld. Mnogi so si ohranili življenje z juho, katero je iznašel Rumfort, (roj. 1752. l. v Ameriki, umrl 1814. l. pri Parizu).

V letih 1836. 1850 in 1855 je kolera mnogo ljudi pomorila.

Sedanje mesto ima 2066 prebivalcev, ki se največ žive z obrtnijo in trgovstvom, a tudi z poljedelstvom. Meščani imajo uniformiran meščanski kor z dobro izurjeno godbo, ki potreščinam popolnoma zadoštuje. Cesar Franjo Josip I. mu je daroval krasno zastavo, ki se

(Nadaljevanje na 19. strani)

Nekdanja „bolnišnica cesarice Elizabete“ (pred letom 1900 = iz arhiva ŠK Mirana Jarca).

telj P. Hipolit. V mestnem obzidju, ki je bilo deloma 1786. leta porušeno, osem stolpov ob mestnem obzidju pa na očitni dražbi prodanih, bilo je pet cerkva z župno vred.

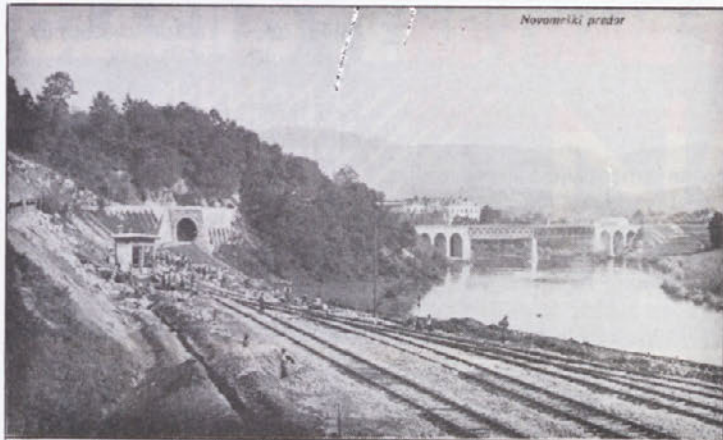
Za časa prvega prihoda Francozov na Kranjsko je baje general Bernadotte, poveljnik francoske armade na Kranjskem, poslal oddelek vojakov iz Ljubljane proti Novomestu, češ, naj zasede mesto. Bilo je meseca aprila 1797. leta. Francozi pridejo v mesto, ko se je ravno

je bilo sklenjeno primirje v Ljubnem (Leoben) ter mejna črta zaznamovana od Trebnjega do Litje in Celja, v 19. dan meseca oktobra 1797. leta pa mir v Kampoformiji.

Leta 1809. so Francozi drugič zasedli mesto. Okolo mesta je bila zbrana črna vojska, ki je mnogo kvara naredila okolici ter mnogim življenje vzela. Iz Žuženperške, Hinjske in Višnjegorske okolice so se zbrali kmetje, zapeljani od nepredvidne svetne in duhovske gosposke,

Pogled na Novo mesto okoli leta 1902 (iz arhiva študijske knjižnice Mirana Jarca).

Novomeški predor kopljejo — razglednica J. Kosa iz poletja 1914 (Arhiv ŠK Mirana Jarca, Novo mesto)

Koliko prostora je bilo tamle okoli leta 1912 pri poslopiu gimnazije... (iz arhiva ŠK Mirana Jarca).

(Nadaljevanje z 18. strani)

je slovesno blagoslovila v 26. dan junija 1875. leta. V mestu je c. kr. okr. glavarstvo, deželna in mestno delegirala sodnija. Za naobraženost skrbi c. kr. višja gimnazija, četerorazredna deška in dvorazredna dekliška ljudska šola.

Duhovno pastirstvo oskrbljuje infulirani prošt se štirimi kanoniki in vikarjem. Sedanji prošt, v. č. g. Peter Urh je 29. v vrsti novomeških proštov.

Nad mestom na prijaznem holmci stoji farna kapitelska cerkev z lepim starinskim prezbitorijem. V cerkvi je sedem oltarjev; veliki v gotičnem slogu izdelani oltar kinča prelepa podoba sv. Nikolaja, ki je delo slavnega umetnika J. R. Tintoretta. Pod oltarjem so ostanki sv. Feliksa, katere je prinesel iz Rima prošt Grmanik 1775. leta

Na levo: grad Kamen, desno: „bolnišnica usmiljenih bratov pri Novem mestu“ pred letom 1900 (iz arhiva ŠK Mirana Jarca).

o svetem letu. Tudi je v cerkvi mnogo starih grobnih in drugih napisov. Od zunaj pa lepša cerkev krasen zvonik z lepo ubranim zvonjenjem. Zlasti si je mnogo prizadeval v dan 4. novembra 1881. leta umrli prošt Simon vitez pl. Wilfan za olepšavo cerkve. Tudi je skrbel, da se je uredil razmetani kapiteljski

arhiv, v katerem je mnogo za zgodovino jako važnih listin, med družimi tudi dva lista slovenskega pistolja Matije Kastelca.

Razen farne je v mestu še frančiškanska cerkev z jako oskusno izdelanim licem. Tu počivaju med drugimi tudi

ostanki slov. pisatelja Matije Kastelca, bivšega kanonika. Njegov brat je bil namreč frančiškan v Novomestu; ker sta se v življenji ljubila, nista hotela tudi po smrti ločena biti. Tudi spomenik Janeza pl. Lenkoviča, predstavljajoč ga v pravi velikosti, je še ohranjen. Pokopan je mej kapelicama sv. Antona in sv. Frančiška.

Iz mej poslopij naj se omeni še „Prvi narodni dom“, katerega so lansko leto čisto dodelali.

Ti pa, Novomesto, bodi središče narodnega življenja na Dolenjskem, razcvetaj se k nekdanjemu blagostanju, ostani zvesto po izgledu svojih pradedov, cesarju in domovini; pokaži, da zaslužiš imeti „prvi narodni dom“, in da v tebi prebivajo zvesti in verni sinovi Slovenije.

Poceni, drago, predrago - v zadnjih desetih letih...

Razmerje med poprečnimi cenami in poprečnim osebnim dohodkom delavcev v združenem delu nam ponazarja kupno moč za nekatera življenjske potrebščine in storitve. O njej povzemamo iz podatkov Zavoda SRS za statistiko nekaj zanimivih navedb.

Področja cen nas vsekakor vedno zanima, čeprav največkrat govorimo o nenehni rasti cen, pozabljamo pa, da hkrati rastejo tudi osebni dohodki. V zadnjih 10 letih so se poprečni OD delavcev povečali za več kot petkrat. Toda, kaj lahko kupimo s poprečnim mesečnim osebnim dohodkom — urnim, dnevnim ali mesečnim? Statistika zajema podatke o poprečnih cenah, ki so računane iz cen, ki jih opazujejo mesečno v 14 večjih mestih v Sloveniji.

Medtem ko smo za poprečni urni osebni dohodek leta 1970 lahko kupili 1,11 kg riža, 4,97 kg črnega kruha ali 1,29 kg testenin z jajci, smo dobili lani za poprečni urni osebni dohodek 1,45 kg riža, 6,44 kg črnega kruha ali 1,94 kg testenin z jajci.

Dosegljive količine mesnin so se od leta 1970 do 1979 iz leta v leto večale. Tudi mleka, surovega masla in sira je bilo mogoče lani kupiti za poprečni urni zaslužek več kot pred 10 leti. Medtem ko se je kupna moč za olje manj povečala, pa smo svinjske masti lahko lani kupili s poprečnim urnim OD dvakrat več kot leta 1970. Pred 10 leti smo za poprečni urni zaslužek lahko kupili 20 dkg prave kave, lani pa le še 15 dkg.

Sladkorja: leta 1970 2,68 kg, lani 2,90 kg.

Za en poprečni dnevni OD smo leta 1970 v Sloveniji lahko kupili 0,73 moške srajce iz poplina, 3,76 brisač iz frotirja in 0,58 nizkih ženskih čevljev, lani pa: 0,97 srajce, 5,11 brisač in le še 0,51 ženskih čevljev. Torej so se ženski čevlji dejansko podražili. Podplatenje moških čevljev in striženje sta šla v korak z višanjem poprečnih OD, pocenilo pa se je kemično čiščenje moške obleke. Za poprečni OD smo lani lahko kupili dva kavča, pred 10 leti pa le enega.

Tudi za osebni avtomobil Zastava 750 se je kupna moč povečala: v letu 1970 smo morali za nakup tega avtomobila odšteti 12,6 poprečne mesečne plače, lani pa le še 7,2 — a

na splošno mislimo, da so avtomobili zelo dragi. Bencina pa smo za poprečni urni zaslužek dobili lani manj kot pred 10 leti. Tu bodo izračuni letos seveda postavljeni na glavo. Ob splošnih vsestranskih podražitvah in padcu realnih osebnih dohodkov bodo tudi sicer podatki za 1980 precej drugačni kot jih pove desetletno poprečje za čas od 1970 do 1979.

N. S.

O SMRTNOSTI DOJENČKOV V AVGUSTU 1980

Značilen pokazatelj zdravstvenega stanja otrok in splošnega socialno-ekonomskega ter kulturnega razvoja družbe je podatek o smrtnosti dojenčkov. V zadnjih 12 mesecih je koeficient umrlih dojenčkov na 1000 živorojenih otrok 14,9, leto prej je bil višji (15,3), avgusta letos pa je presegel oba (17,1). Na 1000 živorojenih otrok je v avgustu letos umrlo 17 otrok, starih do enega leta.

Naredimo nekaj tudi zase!

Čas hitro teče — danes si mlad in okreten, jutri star, utrujen in bolehen. Ali lahko naredimo kaj, da ne oziraje se na leta starosti, tudi v odmaknjenih letih zadržimo gibčnost, čilost, vedrino in zadovoljstvo?

Lahko! Ali lahko naredimo kaj za odpornost telesa in duha proti malodušnosti in starostnim obolenjem? Lahko! Samo hoteti je treba.

Danes živimo v času napredka, mehanizacije in avtomatizacije. Obrnite se samo okoli sebe, pogledajte v kuhinjo doma, koliko raznih strojkov in aparatov, ki jih do nedavna še nismo poznali, danes lajša delo gospodinjam. Še več pa je takih strojev, aparatov in drugih pripomočkov v tovarnah na delovnih mestih. Stroji so zamenjali naporno delo človeka.

Pa pogledjmo še naprej. Skoro vsak občan ima avtomobil in

malo daljša pot, ki bi jo moral prehoditi, mu je že napor, pa se zato raje vozi. Vse te dobrine so koristne, saj nam pomagajo pri delu in z manj napora hitreje in več naredimo. Nekoč smo za enako delo potrebovali več časa, moči in spretnosti za enako delo. Danes namesto mišic uporabljamo aparate — telo nam slabi. Razen tega pa vse te novine delno tudi zaradi naše malomarnosti oesnažujejo okolje. Zelenice niso več tako zelene kot nekoč, tudi potoki, reke in jezera so onesnažena. O zraku da ne govorimo! In v takem okolju živi ti, človek.

Udobje in tehnika nas delata lene

Standard nas je polenil. Zrak, ki ga vdihavamo, nas zastruplja; hitro podležemo zaradi manjše odpornosti telesa raznim boleznim.

Vse te nevšečnosti pa lahko delno odpravimo z nekaj več discipline, reda in truda. In še nekaj: v mladosti je treba narediti nekaj za starost! Športno rekreacijsko udejstvovanje, sistematična vadba nam pri tem zelo dosti koristi, samo hoteti moramo. Čas, ki ga boste za to uporabili, je čas, naložen v banki zdravja, moči in veselja za starost.

V današnjem času lahko pridobivamo znanje v raznih večernih šolah s študijem ob delu in nikakršna nesreča ni, če se v času šolanja iz ne vem kakšnega razloga posameznik ni

naučil računanja, zemljepisa. To kar je zamudil v letih mladosti, lahko nadoknadi tudi v starosti. Če pa v mladosti zanemarimo svoje telo, se v starosti izgubljenost ne da nadoknaditi.

Zato moramo skrbeti za prijetno starost že v mladosti. Skrbeti moramo za telesno kondicijo in zdravje. Oblik za to je več. Naj jih naštejemo le nekaj: izleti v zdravo okolje, hitrejša hoja navkreber, lahek tek, plavanje, smučanje, kolesarjenje itd. Vrsta je društev tudi v Novem mestu, ki nudi občanom športno rekreativne aktivnosti pod strokovnim vodstvom.

Tako ima tudi naša DO na voljo veliko športnih objektov, ki pa niso izkoriščeni. Vsako sredo je na voljo telovadnica v OŠ Bršljin od 19. do 21. ure. V telovadnici so možne razne oblike rekreacije od iger z žogo pa do športne gimnastike. Tudi letos je slaba udeležba, kajti v telovadnico prihaja le pet do sedem ljudi, kar je občutno premalo za našo DO. Iz leta v

leto se zmanjšuje število ljudi, ki se ukvarjajo z rekreacijo in s tem zanemarjajo svojo telesno vzdržljivost.

Sprašujem se, ali smo pozabili na sprostitev in družabnost, ki je zelo potrebna v današnjem tempu življenja. Mislim, da bi lahko vsak imel vsaj dve uri v tednu časa za rekreacijo v telovadnici. Veliko ljudi se posmehuje tej obliki sprostitve in pravijo: delaj, pa se boš ravno tako razgibal in sprostil! Res, tudi fizično delo je ena izmed oblik razgibanja, vendar je rekreacija tista, ki pripomore k boljši razgibanosti in počutju posameznika, medtem ko je fizično delo večkrat utrujajoče. Na primer delo v tkalnici ali kateremkoli drugem obratu, kjer je veliko prepogibanja in stanja na mestu, prihaja do poškodb hrbtenice ali drugih

delov telesa zaradi vsakodnevnega enoličnega gibanja.

Za 7 ljudi: po 200 din na uro v telovadnici . . .

Ni prijetno videti mlade ljudi, ki že občutijo bolečine v križu in se težko prepogibajo. Vsako leto pride v našo DO veliko mladih, pri katerih pa opažam, da jim rekreacija ni najbolj privlačna. Ko sestavljamo ekipe za delavske športne igre občine Novo mesto, se že vrsto let pojavljajo ista imena, saj mlade zelo težko pripravimo za sodelovanje. Za konec bi še poudaril, da sindikalna organizacija DO Novoteks plačuje za uporabo telovadnice v OŠ Bršljin po 200 din za eno uro samo za borih — sedem ljudi . . .

Razmislite in prišli boste do sklepa, da je res potrebna sprostitev in družabnost, ki vpliva na vaše boljše počutje. Pridite ob sredah v telovadnico — ne bo vam žal!

MIHA LEGAN

Hvala za vašo kri!

Od 1. julija do 30. septembra so darovali kri naslednji krvodajalci:

TO TKANINA: Kapš Marta (5-krat), Galič Milena (2), Novak Marija (8), Dujmovač Damir (9), Staniša Ivan (6), Kulovec Štefka (14), Kuplenk Franc (10), Sadiković Asim (1), Pintar Franc (23), Bukovec Peter (11), Medle Marijeta (19), Kobe Jožica (7), Pavlič Marija (12), Rajak Mile (22), Matoh Vera (3), Kotnik Zdenka (12), Kocjančič Jože (18), Smole Anica (12), Može Martin (21), Kovšca Franc (11), Mitag Jože (14), Mesojedec Ljudmila (15), Radovanovič Milan (14), Fideršek Majda (9), Tomšič Cvetka (15), Hočvar Alojz (9), Avbar Brane (33), Mirtič Edita (4), Klemenčič Marjeta (14), Cesar Anica (22), Smalc Ivanka (17), Zadkovič Milivoj (19), Geržetič Milan (17), Štandekar Anica (18), Mlakar Jožica (12), Kajtažovič Draga (39), Kranjc Marija (7), Prešeren Marija (9), Boltez Jože, Kocjan Anica (15), Pate Anton (19), Pangre Pavla (12), Šuštar Gabrijela (13), Marn Jože (20), Novak Ludva (11);

Košir Tilka (5), Vidrih Majda (12), Udovič Cirila (7), Pate Jožefa (25), Radoš Ivan (43), Zupančič Magda (20), Turk Mihaela (9), Gril Mihael (15), Kupljenik Pavle (33), Stanič Stanko (12), Sluga Franc (15), Boltez Jože (3), Resnik Rihard (19), Nadu Franc (20), Rukše Antonija (28), Hostar Jože (19), Klemenčič Matjaž (3), Gegiš Stanko (7), Kristan Alojz (29), Šenica Vida (22), Erlah Jože (14), Avsec Viktor (29),

Župevc Anica (40), Barbič Karolina (19), Kocjančič Ivan (31), Sitar Vesna (9), Ašič Franciška (8), Malešič Branko (14), Mitag Brane (23), Udovč Marija (13) in Miklavčič Darinka (2).

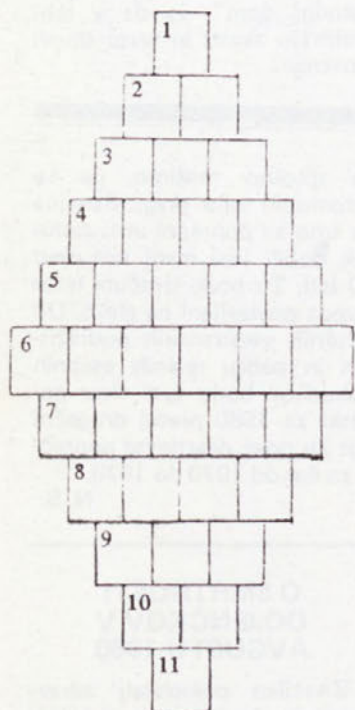
TO KONFEKCIJA: Vovko Duška, Glinšek Jožica (6), Gazvoda Rudi (7), Škedelj Marija (13), Škrbec Fani, Vidrih Majda (12), Radež Beti (19), Vrščaj Jože (34), Levstik Valentin (19) in Smrekar Jože (35).

DSSS: Golob Cvetka (15), Terzin Miroslava (1), Kinčič Jože (21), Bele Ivan (3), Hrovat Stane (1), Anžlovar Stane (17) in Čeh Bojan (40).

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Iz haja vsako zadnje sredo mesecu v nakladi 2500 izvodov. Glasilo ureja izdajatelj-ski svet v sestavi: Ćinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič, Mladen Radojčin, Martina Vidic, Mojca Peroci, Jana Jovič, Bojan Pureber, Jože Klobučar in Mirko Albijanič. Glavni in odgovorni urednik: Danilo Kovačič. — Uredništvo: NOVO-TEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10. — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.

Vreteno

1. POLMER
2. GRŠKA ČRKA
3. MOŠKO IME
4. OKONČINA
5. ŽABA
6. PREVIJALEC VOTKA
7. STANOVANJSKA ČETR
8. OZEK PAS TKANINE
9. UMETNOST (LATINSKO)
10. KONEC POLOTOKA
11. MERSKA ENOTA — TEŽA